

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

**Η νομοθεσία
εισοδηματικής
φορολογίας φυσικών
και νομικών
προσώπων στην
Ελλάδα-Σύγκριση με
χώρες της Ευρωζώνης.**

Σπουδάστρια: Ζήκου Σταυρούλα

Εισηγητής : Βάσιος Ηλίας

Πατρα 2016

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 - ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ.....	6
1.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ.....	6
1.2 ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΑ ΜΕΛΗ.....	8
1.3 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ.....	9
1.4 ΤΕΚΜΗΡΙΑ.....	10
1.5 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ.....	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 – ΠΗΓΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ.....	12
2.1 ΕΛΛΑΔΑ.....	13
2.2 ΓΕΡΜΑΝΙΑ.....	14
2.3 ΣΟΥΗΔΙΑ.....	14
2.4 ΑΓΓΛΙΑ.....	15
2.5 ΙΣΠΑΝΙΑ.....	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 – ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ.....	18
3.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ.....	18
3.2 ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ.....	18
3.2 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ.....	21
3.2.1 ΕΛΛΑΔΑ.....	21
3.2.2 ΓΕΡΜΑΝΙΑ.....	22
3.2.3 ΣΟΥΗΔΙΑ.....	23
3.2.4 ΑΓΓΛΙΑ.....	24
3.2.5 ΙΣΠΑΝΙΑ.....	24
3.3 ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΑΠΟ ΤΟ ΦΟΡΟ ΣΤΑ ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ.....	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....	27
4.1 ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ.....	27
4.1.1 ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....	31
4.1.2 ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ.....	32
4.1.3 ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ (Ε.Π.Ε.).....	32
4.1.4 ΕΤΕΡΡΟΥΘΟΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ.....	33
4.1.5 ΟΜΟΡΡΟΥΘΟΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ.....	33
4.2 ΕΤΑΙΡΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ ΑΝΑ ΧΩΡΑ.....	33
4.2.1 ΕΛΛΑΔΑ.....	34
4.2.2 ΓΕΡΜΑΝΙΑ.....	35
4.2.3 ΣΟΥΗΔΙΑ.....	35
4.2.4 ΑΓΓΛΙΑ.....	36

4.2.5	ΙΣΠΑΝΙΑ	36
4.3	ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΑΠΟ ΦΟΡΟ ΣΤΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ	38
	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ- ΣΥΓΚΡΙΣΗ	39
	Βιβλιογραφία.....	41

Στα πλαίσια της πτυχιακής μου εργασίας, μου ανατέθηκε να ερευνήσω και να παρουσιάσω μέσα από πηγές, άρθρα και νόμους σχετικά με την εισοδηματική νομοθεσία φυσικών και νομικών προσώπων στην Ελλάδα και κατ' επέκταση να κάνω σύγκριση αυτών των δεδομένων με χώρες της ευρωζώνης. Επιλογή των χωρών προς σύγκριση με τη χώρα μου ήταν η Γερμανία, η Σουηδία, η Αγγλία και η Ισπανία αναζητώντας τυχόν ομοιότητες αλλά κυρίως διαφορές φορολόγησης των εισοδημάτων σε σχέση με την Ελλάδα. Η χρηματοοικονομική και οικονομική κρίση που ξέσπασε το έτος 2008, είχε ως αποτέλεσμα την επιδείνωση των διαφόρων δημόσιων οικονομικών εξόδων και την αύξηση του χρέους στις περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες. Μετά την σημαντική χαλάρωση της δημοσιονομικής πολιτικής στα πρώτα χρόνια της κρίσης, οι χώρες αυτές πλέον έχουν εισαγάγει προγράμματα δημοσιονομικής εξυγίανσης, τα οποία στηρίζονται στην περικοπή δαπανών και ταυτόχρονα την αύξηση των εσόδων των χωρών αυτών. Στην περίπτωση της Ελλάδας το πρόβλημα της μείωσης του τεράστιου δημοσιονομικού ελλείμματος είναι ο ακρογωνιαίος λίθος του προγράμματος διάσωσης της οικονομίας που συμφωνήθηκε με τους Ευρωπαϊούς εταίρους μια και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Στην πτυχιακή αυτήν αρχικά, αναζήτησα τις βασικές έννοιες που θα βοηθήσουν την κατανόηση της εργασίας μου όπως είναι η έννοια της φορολογίας, αναλύοντας τι επακολουθεί όταν κάποιος θεωρείται από το κράτος μιας χώρας ως φορολογούμενος πολίτης, καθώς επίσης ποια φυσικά πρόσωπα επηρεάζονται με τη φορολόγηση αυτού. Το κράτος για να αποφύγει τη φοροδιαφυγή εφαρμόζει κάθε χρόνο ως μέτρο τα «τεκμήρια» στους φορολογούμενους πολίτες της χώρας για εκάστοτε φορολογικό έτος και για την κατανόηση της ορολογίας αυτής αναφέρουμε ένα παράδειγμα φανταστικών στοιχείων. Η πτυχιακή εργασία αφορά νόμους οι οποίοι υπάρχουν στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος έως τον Δεκέμβριο του 2015, κυρίως λόγω των πολλών μεταρρυθμίσεων και μεταβολών που συνέβησαν σε κάποιες χώρες και ιδιαίτερα στη δική μας. Δεν θα μπορούσαμε να παραβλέψουμε την οικονομική κρίση η οποία εισήλθε στη ζωή μας από τις αρχές του έτους 2008 και επηρέασε αισθητά πολλές από τις ευρωπαϊκές χώρες. Κάθε χώρα της ευρωζώνης λόγω διαφορετικού τρόπου ζωής και οικονομικού υπόβαθρου έχει ξεχωριστές πηγές εισοδήματος, με αποτέλεσμα να έχουν οι πολίτες αυτών διαφορετικό τρόπο διαβίωσης. Ως συνέπεια αυτού, το κάθε κράτος εφαρμόζει δική του φορολογία ώστε να καλύψει τις δικές του ανάγκες σε συνεργασία με τους υπεύθυνους της Ε.Ε., εγκαθιστώντας στα εισοδήματα των πολιτών φορολογικούς συντελεστές οι οποίοι διαφέρουν από χώρα σε χώρα. Σε κάθε χώρα, όπως είναι λογικό υπάρχουν και οι φορολογικές ελαφρύνσεις, οι λεγόμενες φοροαπαλλαγές, οι οποίες είναι νόμιμες από το κράτος και αφορούν τόσο τα φυσικά πρόσωπα όσο και τα νομικά πρόσωπα. Φορολογία εισοδήματος πέραν των φυσικών προσώπων ενός κράτους της Ευρωζώνης εφαρμόζεται με διαφορετικούς φορολογικούς συντελεστές στα νομικά πρόσωπα και στις νομικές οντότητες σύμφωνα με τους ανάλογους νόμους στον Κώδικα Φορολογίας. Για τις προσωπικές και τις κεφαλαιουχικές εταιρίες ισχύει ο εταιρικός φόρος τον οποίο αναλύουμε στο τελευταίο κεφάλαιο αναφέροντας αρχικά τον εταιρικό φόρο για τη χώρα μας και στη συνέχεια για τις άλλες τρεις χώρες προς σύγκριση τη Γερμανία, τη Σουηδία, την Αγγλία και την Ισπανία. Επιπροσθέτως, εφόσον αναφέρουμε σε αυτό το κεφάλαιο τα νομικά πρόσωπα όπως αναφέραμε για τα φυσικά πρόσωπα έτσι ισχύουν ανάλογοι νόμοι αντίστοιχης απαλλαγής από το φόρο για τα νομικά πρόσωπα. Τέλος, γίνεται μια ολική σύγκριση μεταξύ της Ελλάδας με τη Γερμανία, τη Σουηδία, την Αγγλία και την Ισπανία σε σχέση με τη φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων. Επισημαίνουμε δηλαδή τα πιο

σημαντικά στοιχεία που αποκομίσαμε κατά τη διάρκεια της έρευνάς μας, εξετάζοντας τις δυνατότητες των φορολογικών συστημάτων να συμβάλλουν στην προσπάθεια της οικονομικής ανάπτυξης σε διεθνές επίπεδο.

Abstract

As part of my thesis, I was assigned to investigate and present through sources, articles and laws on income law of natural and legal persons in Greece and make a comparison of these data with the Eurozone countries. The countries which I choose for comparison with my country were Germany, Sweden, England and Spain and I was looking for similarities and differences between the mainly income tax in relation to Greece. The financial and economic crisis that broke out in 2008, resulted in the deterioration of various public finance costs and increasing debt in most developed countries. In our days, after the significant loosening of fiscal policy in the early years of the crisis, these countries have introduced fiscal consolidation programs, which are based on cutting costs while increasing revenues in these countries. In the case of Greece, the problem of reducing the huge budget deficit is the cornerstone of economic rescue program agreed with its European partners and an International Monetary Fund. In the thesis I initially sought the basic concepts that will help the understanding of my work as the concept of taxation, analyzing what ensues when one considered by the state of a country as a taxpayer, as well as what individuals affected by this tax. The state to avoid evasion apply any time as far as the "evidence" to the country's taxpayers for each fiscal year and for the understanding of terminology that one example of imaginary elements. The thesis concerns laws that exist in the Income Tax Code until December 2015, mainly because of the many reforms and changes that have occurred in some countries and especially in our own. We could not overlook the economic crisis which has entered into our lives since the beginning of 2008 and noticeably affected many European countries. Each Eurozone country due to different lifestyles and economic backgrounds has separate sources of income, so that citizens have such a different lifestyle. As a consequence, each Member State applies its own taxes to cover its own needs in cooperation with EU leaders, establishing the civil income tax rates which differ from country to country. In each country, as is reasonable and there are tax breaks, the so-called tax cuts, which are legal in the state and involve both individuals and legal entities. Income tax than individuals with a state of the Eurozone apply different tax rates to legal persons and legal entities in accordance with laws similar to the Tax Code. For personal and capital companies apply corporate tax which we analyze in the last chapter initially stating the corporation tax for our country and then for the other three countries compared to Germany, Sweden, England and Spain. Additionally, if mentioned in this chapter to legal persons as mentioned for individuals so apply similar laws corresponding exemption from tax for legal entities. Finally, I make a comparison between Greece and Germany, Sweden, England and Spain about income tax for natural and legal persons. We note that the most important data obtained in the course of our research, exploring the possibilities of tax systems contribute to the effort of economic development at international level.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 - ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

Ξεκινώντας την εργασία μας, θα αναφέρουμε τις βασικές έννοιες που χρειάζεται να γνωρίζουμε όπως είναι η κατανόηση της λέξης «φορολογία» και πως ασκείται στους πολίτες μιας χώρας καθώς και ποιους ακόμη επηρεάζει. Αναφέρουμε ποιοι δικαιούνται να υποβάλουν φορολογικές δηλώσεις λόγω της υποβολής των φόρων, καθώς και πως αντιμετωπίζει το κράτος τις φορολογικές «κινήσεις» των πολιτών με την υποβολή των τεκμηρίων και τέλος λίγα λόγια για την οικονομική κρίση της Ευρώπης τα τελευταία χρόνια.

1.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ.

Για την ευημερία μιας χώρας το κράτος προσπαθεί να εφαρμόσει διάφορες δραστηριότητες προς τους πολίτες του. Η φορολογία αποτελεί βασικό στοιχείο της κυριαρχίας των χωρών, εφόσον οι κυβερνήσεις θα αδυνατούσαν να εφαρμόσουν τις πολιτικές τους χωρίς τους κατάλληλους χρηματικούς πόρους. Στην προσπάθεια όμως ενός κράτους να καλύψει τις δαπάνες που χρειάζονται για αυτές τις δραστηριότητες απαιτείται μέρος από τα εισοδήματα των ιδιωτών προς το δημόσιο τομέα μέσω της φορολογίας με τη μορφή φόρων. Η **φορολογία** που εφαρμόζεται στους πολίτες ενός κράτους έχει επιπτώσεις προς τους ιδιώτες όσον αφορά την οικονομική και κοινωνική ζωή τους. Η φορολογία στην αγγλική γλώσσα μεταφράζεται “tax”, είναι κατά μian έννοια η ρίζα αυτής της λέξης από το λατινικό ρήμα “taxo” που σημαίνει “υπολογίζω”. Βασικός σκοπός της φορολογίας είναι η χρηματοδότηση κρατικών δαπανών κατά τη δημοσιονομική πολιτική ενός κράτους, επίσης βοηθάει στην κατανομή του πλούτου μιας οικονομίας σε περίπτωση ανισότητας αυτού και τέλος αποτελεί βασικός σταθεροποιητής της οικονομικής ανάπτυξης. Συνεπώς, αποτελεί για τους δημόσιους φορείς ανά τον κόσμο μια δραστηριότητα με την οποία εξασφαλίζεται το 90% των εσόδων ενός κράτους.

Κάθε πολίτης φορολογείται με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι ανάλογα με το μέσο φορολογικό συντελεστή του εισοδήματός του. Πιο συγκεκριμένα, κάθε φυσικό πρόσωπο του οποίου το εισόδημα ξεπερνάει τα 3.000 € και αντίστοιχα για τους μισθωτούς τα 5.000 €, υποχρεούται να υποβάλει ετήσια φορολογική δήλωση στην εφορία που ανήκει μέσω ηλεκτρονικών μεθόδων. Επιπλέον, ο πολίτης οφείλει να είναι τουλάχιστον 18 ετών και να εργάζεται ή να κατέχει οποιαδήποτε ιδιοκτησία στο όνομά του. Η υποβολή των φορολογικών δηλώσεων υποβάλλονται την περίοδο Φεβρουαρίου έως Ιουλίου κάθε έτους και σε περίπτωση εφάπαξ εξόφλησης εφαρμόζονται έκπτωση 1,5% του οφειλόμενου ποσού. Αντίστοιχα, δεν υποχρεούνται υποβολή φορολογικής δήλωσης οι επιχειρήσεις που βρίσκονται σε αδράνεια για πάνω από ένα έτος, οι υποκείμενοι στο φόρο χωρίς δικαίωμα έκπτωσης αυτού και τα μη υποκείμενα στο φόρο φυσικά και νομικά πρόσωπα. Η μορφή της **φορολογίας** των πολιτών μπορεί να είναι **αναλογική, προοδευτική ή αντιστρόφως προοδευτική**. Πιο αναλυτικά:

- i. **ΑΝΑΛΟΓΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ:** με αυτόν τον τρόπο φορολόγησης οι φόροι επιβαρύνουν τη φορολογική μονάδα με τον ίδιο φορολογικό συντελεστή, ανεξάρτητα τη φορολογική βάση. Σε αυτήν την περίπτωση φορολογίας ο μέσος φορολογικός συντελεστής παραμένει σταθερός καθώς μεταβάλλεται η φορολογική βάση. Με αυτόν τον τρόπο η φορολογούσα αρχή αφαιρεί το ίδιο ποσοστό εισοδήματος από την

καταναλωτική δαπάνη από όλους τους φορολογούμενους ανεξάρτητα το μέγεθος της φορολογικής βάσης.

- ii. **ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ:** με αυτήν τη φορολογία ο μέσος φορολογικός συντελεστής αυξάνεται καθώς αυξάνεται και η φορολογική βάση. Η φορολογούσα αρχή με αυτόν τον τρόπο αφαιρεί με το φόρο το μεγαλύτερο ποσοστό από τη φορολογική βάση των ατόμων που η φορολογική βάση είναι υψηλή και αντίστοιχα αφαιρείται μικρότερο ποσοστό στα άτομα με χαμηλή φορολογική βάση. Για να καταλάβουμε καλύτερα τον τρόπο προοδευτική φορολογίας φανταστείτε πως η φορολογική βάση, το εισόδημα ή η περιουσία, διαιρούνται σε διάφορα κλιμάκια. Κάθε ένα από αυτά τα κλιμάκια φορολογείται με υψηλότερο συντελεστή από το αμέσως προηγούμενο συντελεστή του κλιμακίου. Οι συντελεστές αυτοί ονομάζονται οριακοί και μας δείχνουν με ποιο ποσοστό του κλιμακίου φορολογείται.
- iii. **ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΑ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ:** με αυτόν τον τρόπο φορολογίας οι φόροι έχουν τη δυνατότητα όσο αυξάνεται η φορολογική βάση να μειώνεται ο μέσος φορολογικός συντελεστής.

Όπως καταλαβαίνουμε, ο **φόρος** είναι αναγκαστικό μέσο μεταβίβασης οικονομικών πόρων χωρίς ειδική αντιπαροχή στο δημόσιο τομέα και ταυτόχρονα μονομερές μέσο αφού μεταφέρεται από τον ιδιωτικό στο δημόσιο τομέα. Ο φόρος διαφέρει κάθε φορά ανάλογα με τον τρόπο που εισπράττεται από το κράτος και διακρίνεται σε άμεσο και έμμεσο φόρο. Αναλυτικότερα:

Άμεσοι φόροι θεωρούνται οι **φόροι εισοδήματος**, ο φόρος δηλαδή που επιβάλλεται στο σύνολο των αποδοχών στο τέλος του οικονομικού έτους των φυσικών και νομικών προσώπων, συνήθως από πηγές όπως είναι η εργασία, η εταιρεία, τα ακίνητα, οι μετοχές, οι τόκοι και διακρίνεται σε **φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων** και **φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων**. Επίσης, άμεσος θεωρείται ο φόρος κεφαλαίων (κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών), είναι ότι δηλαδή εισπράττεται με βάση ονοματικούς καταλόγους.

Έμμεσοι φόροι θεωρούνται οι φόροι που υποχρεούται να καταβάλλει ένα πρόσωπο και μπορούν να αποδοθούν μέσω τρίτου. Ένα εύκολο στην κατανόηση παράδειγμα του έμμεσου φόρου είναι η απόδοση του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), ο οποίος φόρος καταβάλλεται στο κράτος με μη άμεσο τρόπο.

Είδη έμμεσου φόρου αποτελούν :

- i. Οι δασμοί, κρατικός φόρος που επιβάλλεται στα εμπορεύματα που εισάγονται ή εξάγονται σε μια χώρα.
- ii. Τα τέλη χαρτοσήμου.
- iii. Οι φόροι κατανάλωσης και γενικά όσοι φόροι εισπράττονται χωρίς καταλόγους αλλά με βάση τα τιμολόγια.

Επιπρόσθετα, στα άτομα εκείνα που απασχολούν έμμισθο ή ημερομίσθιο προσωπικό είτε ακόμα και να καταβάλλουν οποιοδήποτε τύπου παροχές, παρατηρείτε **παρακράτηση φόρου** κατά την καταβολή και ο φόρος υπολογίζεται πλέον ως εξής:

1. Στην περίπτωση αμειβόμενου με ημερομίσθιο παροχής υπηρεσίας σε εργοδότη με εργασιακή σχέση πάνω από ένα έτος, μηνιαίου μισθού ή συνταξιούχους, ο φόρος υπολογίζεται μέσω ανάλογης κλίμακας μισθωτών-συνταξιούχων με βάση το καθαρό εισόδημά τους ετησίως.
2. Στην περίπτωση εργαζομένων με σύμβαση ορισμένου χρόνου διάρκειας μικρότερη από ένα έτος και ακαθόριστο ποσό ημερομισθίου παρατηρείται παρακράτηση φόρου (3%) .
3. Για τις αμοιβές, τις διάφορες επιχορηγήσεις και επιδόματα (20%).
4. Για τα εισοδήματα που καταβάλλονται αναδρομικά (20%)
5. Στις αμοιβές αξιωματούχων και πληρώματος ναυτικού.
6. Στις συντάξεις που εισπράττονται από επικουρικά και μετοχικά ταμεία όπως βλέπουμε στον παρακάτω πίνακα :

ΠΟΣΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΣΗΣ ΦΟΡΟΥ
0<2.500 €	5%
2.501<4.500 €	10%
< 4.501	15%

Πίνακας 1 Συντελεστής παρακράτησης φόρου με βάση το ποσό σύνταξης

1.2 ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΑ ΜΕΛΗ

Πέραν από τον ίδιο το φορολογούμενο, απολαμβάνουν από τον ίδιο το νόμο τις διάφορες εκπτώσεις και μειώσεις του φόρου και ορισμένα μέλη της οικογένειάς του, τα λεγόμενα εξαρτώμενα μέλη. Σύμφωνα με το νόμο, εξαρτώμενα μέλη ενός φορολογούμενου θεωρούνται:

1. Ο/η σύζυγος, με την προϋπόθεση να μην έχει εισόδημα το οποίο φορολογείται.
2. Τέκνα, με την προϋπόθεση να είναι ενήλικα έως 18 ετών, άγαμα και να έχουν εκπληρώσει τη στρατιωτική θητεία.
3. Τέκνα του φορολογούμενου ή αδέρφια των δύο συζύγων τα οποία κατέχουν 67% νοητική ή σωματική αναπηρία και είναι άγαμα ή διαζευγμένα ή σε χηρεία.
4. Ανιόντες συγγενείς, δηλαδή εξ' αίματος ή εξ' αγχιστείας γεννήτορες ή προγεννήτορες.
5. Ορφανά από πατέρα και μητέρα, τα οποία είναι ανήλικα και έχουν συγγένεια έως 3^{ου} βαθμού με το φορολογούμενο.

Στην περίπτωση που οι άνωθεν κατηγορίες συνοικούν με το φορολογούμενο, δεν θεωρούνται εξαρτώμενα μέλη του φορολογούμενου στην περίπτωση που το εισόδημά τους είναι ενός συγκεκριμένου ποσού. Πιο συγκεκριμένα, στην περίπτωση των άγαμων τέκνων, τους ανιόντες και τα ανήλικα ορφανά δεν θεωρούνται εξαρτώμενα μέλη εάν το ετήσιο εισόδημα τους υπερβαίνει το ποσό των 3.000€ και αντίστοιχα τα άτομα με αναπηρία δε θεωρούνται εξαρτώμενα μέλη όταν το εισόδημά τους δεν ξεπερνάει τα 6000€ .

Για τις παραπάνω δύο περιπτώσεις δεν λαμβάνονται υπόψη οι παρακάτω κατηγορίες εισοδήματος:

- i. διατροφή που καταβάλλεται στο ανήλικο τέκνο με δικαστική απόφαση ή με συμβολαιογραφική πράξη.
- ii. Έξω-ιδρυματικό επίδομα ή επιδόματα αναπηρίας που χορηγούνται από το κράτος.

Το εισόδημα των ανήλικων τέκνων προστίθεται στα εισοδήματα και φορολογείται στο όνομα του γονέα που ασκεί τη γονική μέριμνα και δεν εφαρμόζεται στη φορολογική υποχρέωση του ανήλικου ύστερα από εργασιακή σχέση ή από σύνταξη λόγω θανάτου κάποιου γονέα.

1.3 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ

Φορολογική δήλωση είναι μια δήλωση που κάνουμε στο κράτος κάθε χρόνο, κατά την οποία αναφέρουμε όλα τα περιουσιακά μας στοιχεία αλλά και τα έσοδα-έξοδα που είχαμε την προηγούμενη χρονιά (μισθοί, ακίνητα κ.τ.λ.). Με αυτόν τον τρόπο το κράτος με βάση τους νόμους που υφίστανται και τις διατάξεις, γνωρίζει όλα τα οικονομικά μας στοιχεία και εφαρμόζονται οι εκάστοτε φόροι που πρέπει να πληρώσει ο κάθε φορολογούμενος πολίτης.

Ποιοί είναι όμως υπόχρεοι της φορολογικής δήλωσης;

Σύμφωνα με τον νόμο Ν.4172/2013, υπόχρεοι της ετήσιας φορολογικής δήλωσης είναι κάθε φυσικό πρόσωπο που δηλώνει ως μόνιμη κατοικία του στη χώρα που κατοικεί, εφόσον έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του. Θεωρείται ότι μεταξύ άλλων τον βαρύνουν το φορολογούμενο τα ενήλικα άγαμα τέκνα που δεν έχουν υπερβεί το εικοστό πέμπτο έτος της ηλικίας τους και δεν σπουδάζουν σε αναγνωρισμένες σχολές και θεωρούνται προστατευόμενα μέλη του φορολογούμενου. Τα φυσικά πρόσωπα τα οποία αποκτούν εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, υποχρεούνται να υποβάλουν φορολογική δήλωση εάν το ετήσιο φορολογούμενο εισόδημά τους υπερβαίνει τα 5.000 € και η κατοικία τους είναι στη χώρα που φορολογούνται. Στην περίπτωση που ο φορολογούμενος ασχολείται με τα αγροτικά επαγγέλματα υποχρεούται να υποβάλλει δήλωση όταν το ετήσιο εισόδημά του ξεπερνάει τα 3.000 €.

Κατά τη διάρκεια του γάμου οι σύζυγοι υποβάλλουν κοινή φορολογική δήλωση και υπόχρεος αυτής είναι ο σύζυγος με τον υπολογισμό του φόρου να γίνεται ξεχωριστά στο εισόδημα κάθε συζύγου. Η κοινή φορολογική δήλωση των δύο συζύγων θα διακοπεί μόνο κατά την περίπτωση που ο γάμος τους θα διακοπεί τον χρόνο που θα υποβληθεί η δήλωση, όταν ο ένας από τους δύο συζύγους είναι σε κατάσταση πτώχευσης ή όταν ο ένας από τους δύο έχει υποβληθεί σε δικαστική συμπαράσταση. Κατά την περίπτωση θανάτου του φορολογούμενου υπόχρεοι είναι οι κληρονόμοι του όσο αφορά το εισόδημα που αποκτήθηκε ως την ημερομηνία θανάτου του και με τα ανάλογα δικαιολογητικά των κληρονόμων αποκομίζεται το εισόδημα αυτό. Τα ανήλικα άτομα δεν φορολογούνται αυτού καθεαυτού, αλλά φορολογούνται στο όνομα του γονέα, καθώς το εισόδημα των ανήλικων προστίθεται με του γονέα που έχει το μεγαλύτερο συνολικό εισόδημα και φορολογείται στο όνομά του. Στο εισόδημα του γονέα επίσης προστίθεται και το εισόδημα των ανήλικων τέκνων που προέρχεται από τα ακίνητα που αποκτήθηκαν από ανιόντες.

1.4 ΤΕΚΜΗΡΙΑ

Η πιο διαδεδομένη τακτική του κράτους ώστε να γνωρίζει τα πραγματικά εισοδήματα των πολιτών αλλά και την αποφυγή της φοροδιαφυγής, ονομάζεται **τεκμήριο**. Πιο συγκεκριμένα, με την εφαρμογή των τεκμηρίων καθορίζεται ένα άλλο εισόδημα σε σχέση με αυτό που έχει δηλωθεί στη φορολογική δήλωση, με σκοπό να φορολογηθεί ο πολίτης με βάση το νέο δηλωθέν εισόδημα.

Η εφαρμογή των τεκμηρίων στα εισοδήματα των πολιτών έχει ως εξής:

Αρχικά, το εισόδημα που έχει δηλωθεί ελέγχεται από το κράτος με σχέση τα έξοδα που έχει κάνει ο πολίτης ως προς την περιουσία που κατέχει. Εάν με τον έλεγχο διαπιστωθεί ότι τα νούμερα δεν είναι ρεαλιστικά, δηλαδή το δηλωθέν εισόδημα είναι μικρότερο με τα όσα έξοδα έχουν χρειαστεί, τότε ο πολίτης πρέπει να αναπροσαρμόσει το εισόδημα με βάση τα προαναφερθέντα. Το νέο εισόδημα που προκύπτει από την εφαρμογή των τεκμηρίων θα ονομάζεται **τεκμαρτό εισόδημα**¹.

Παρακάτω, αναφέρουμε ένα παράδειγμα φανταστικών δεδομένων με την εφαρμογή τεκμηρίων. Έστω, ότι κάποιος πολίτης δηλώνει 7.000€ και κατέχει στο όνομά του ένα σπίτι με πισίνα και δύο αυτοκίνητα μεγάλου κυβισμού. Το κράτος κρίνει πως τα χρήματα που δήλωσε δε φτάνουν για να τα συντηρήσει όλα αυτά, μαζί με τα έξοδα διαβίωσης γι' αυτόν και την οικογένειά του και υπολογίζει πως το πιο κατάλληλο ποσό θα ήταν τα 17.000€. Έτσι τον πολίτη τον πιάνει τεκμήριο, δηλαδή το νέο ποσό που αξιολογήθηκε σαν κατάλληλο εισόδημα να είναι τα 17.000€ και αυτό το ποσό πρέπει να δηλωθεί ως τεκμαρτό εισόδημα.

1.5 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

Στις αρχές του 2008 ξεκίνησε ένα φαινόμενο οικονομικής αστάθειας το οποίο επιστήμονες και οικονομολόγοι αποκάλεσαν οικονομική κρίση. Ο αμερικανός οικονομολόγος Frederic S. Mishkin, στο άρθρο του «**Anatomy of a financial crisis**»² αποδίδει την οικονομική κρίση ως μια διαταραχή

¹ **Τεκμαρτό εισόδημα** είναι το εισόδημα που θεωρεί το κράτος ότι έχει κάποιος, ανεξάρτητα με το εισόδημα που δήλωσε.

² **Mishkin S. Frederic, Anatomy of a financial crisis**, NBER working papers series, working paper No 3934, 1991

στις χρηματοπιστωτικές αγορές στις οποίες ολοένα αυξάνονται οι λανθασμένες επιλογές και τα προβλήματα οικονομικού κινδύνου με αποτέλεσμα να αδυνατούν να διοχετεύσουν τα κεφάλαιά τους σε παραγωγικές επενδύσεις. Η οικονομία μιας χώρας μπορεί να χάσει την ισορροπία της, λόγω μιας οικονομικής κρίσης, και να οδηγήσει σε μια καθοδική πορεία τους οικονομικούς δείκτες της, προκαλώντας τραπεζικό πανικό. Μέχρι σήμερα οι πιο χρεωμένες ευρωπαϊκές χώρες που υπέστησαν βαρύτερα τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης είναι η Ελλάδα, η Πορτογαλία, η Ισπανία, η Ιταλία, η Ιρλανδία και το Βέλγιο. Σε αυτές τις χώρες η κρίση είχε σοβαρές και μακροχρόνιες επιπτώσεις σε οικονομικό, κοινωνικό και πολιτιστικό επίπεδο. Απέφερε μεγάλο ποσοστό ανεργίας, κυρίως στους νέους, σοβαρές περικοπές σε δημόσιες υπηρεσίες και κοινωνικές ασφάλισεις καθώς επίσης φορολογικές μεταρρυθμίσεις που είχαν ως συνέπεια την πτώση του βιοτικού επιπέδου των χωρών αυτών. Συγκεκριμένα στη χώρα μας, παρόλο τα μέτρα που πήρε η Ε.Ε. το έτος 2008 για να αποφύγουμε τα αποτελέσματα της κρίσης, αποδείχτηκε ιδιαίτερα ευάλωτη στην κρίση ιδιαίτερα λόγω της χαμηλής παραγωγική της βάση και βιομηχανίας και έτσι στήριξε την ανάπτυξή της σε άλλους τομείς που ήταν συγκριτικά πιο ισχυροί όπως αυτός της ναυτιλίας και τον τουρισμό. Η Ε.Ε. για να το αντιμετωπίσει αυτό το πρόβλημα των διαφόρων ελλειμμάτων της χώρας λόγω του δανεισμού που υπέκυψε η χώρα μας αποφάσισε με τη βοήθεια του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου να στηρίξει δανειακά την Ελλάδα, με μοναδική λύση τον περιορισμό των δημοσίων εξόδων της και αναπροσαρμόζοντας τη δημοσιονομική πολιτική. Έτσι η Ελλάδα εφάρμοσε την περικοπή των μισθών και συντάξεων, ελαχιστοποίησε το πρόγραμμα δημοσίων δαπανών και τέλος αύξησε τους άμεσους και έμμεσους φόρους. Όλα αυτά τα μέτρα είχαν σαν αποτέλεσμα την έλλειψη ρευστότητας στην αγορά και από τη μεριά των τραπεζών πάγωσαν τα δάνεια και οδήγησαν είτε σε κλείσιμο χιλιάδων επιχειρήσεων είτε σε μείωση απασχόλησης, δηλαδή αύξηση της ανεργίας στη χώρα μας. Πρόσφατα η Κυβέρνηση κατέθεσε στη Βουλή το νέο φορολογικό νομοσχέδιο για πάταξη της φοροδιαφυγής και ταυτόχρονα προστασία του συνεπή φορολογούμενου από το Δημόσιο συμφέρον και από το 2014 οι έλληνες αγρότες υποχρεούνται να τηρούν βιβλία εσόδων-εξόδων, καθώς και να εκδίδουν αποδείξεις και τιμολόγια πώλησης αγαθών. Η αντιμετώπιση της κρίσης δεν είναι εύκολη υπόθεση για καμία ευρωπαϊκή χώρα, καθώς για την αντιμετώπισή της χρειάζονται μέτρα και χρήση δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής σε διεθνή επίπεδο. Χώρες όπως και η δικιά μας χρειάζονται καινοτόμους τρόπους αντιμετώπισης της οικονομικής κρίσης και των συνεπειών της με διαθρωτικές μεταρρυθμίσεις οι οποίες όμως μπορεί να μην είναι πάντα αποτελεσματικές. Αυτό που μένει λοιπόν για τις χώρες οι οποίες έχουν εισαχθεί στον κλοιό της ευρωπαϊκής κρίσης, πέραν του να κατορθώσουν να αποπληρώσουν το χρέος τους, είναι να λειτουργήσει το σύστημα κάθε χώρας θετικά μετατρέποντας σιγά-σιγά τις απειλές που έρχονται σε ευκαιρίες και βρίσκοντας τρόπους επίλυσης προβλημάτων και την ισορροπία της οικονομίας των χωρών αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 – ΠΗΓΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Σε αυτό το κεφάλαιο θα ασχοληθούμε με τις πέντε χώρες που έχουμε επιλέξει στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας, σε σύγκριση με τη χώρα μας. Οι χώρες αυτές είναι η Γερμανία, η Σουηδία, η Αγγλία και η Ισπανία. Είναι όλες ευρωπαϊκές χώρες, μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με κοινό παρονομαστή το νόμισμά τους, το ευρώ (€), με εξαίρεση τη Σουηδία η οποία ακόμη έχει ως νόμισμα τη Σουηδική Κορώνα και την Αγγλία με την Στερλίνα (Λίρα Αγγλίας). Αναφέρουμε αρχικά τι εστί εισόδημα και καθαρό εισόδημα και θα εστιάσουμε στις βασικές πηγές εισοδήματος της κάθε χώρας όσον αφορά τον τομέα της βιομηχανίας, της γεωργίας, τη ναυτιλία κ.α.

Κάθε νοικοκυριό για την διαβίωσή του αλλά και για την απόκτηση αγαθών ή υπηρεσιών στηρίζεται στα χρήματα και πιο συγκεκριμένα στο εισόδημα το οποίο αποκομίζει το κάθε μέλος της οικογένειας. Το εισόδημα μπορεί να προέρχεται από μισθό/ημερομίσθιο, σύνταξη, εκμίσθωση κατοικίας ή οικοπέδου, είτε από επιχειρηματική δραστηριότητα κάθε τύπου επιχείρησης (Α.Ε., Ο.Ε., Ε.Π.Ε.) και ελεύθερους επαγγελματίες. Οι μισθοί και οι συντάξεις είναι οι βασικές και κυρίως τακτικές παροχές εισοδήματος των πολιτών κάθε κράτους καθώς ορίζονται από το νόμο. Οι αμοιβές των εργαζομένων καθορίζονται ανάλογα την ηλικία τους και την οικογενειακή τους κατάσταση εάν είναι παντρεμένοι και εάν έχουν παιδιά καθώς προβλέπονται επιδόματα στις περιπτώσεις αυτές. Ο κατώτερος μισθός στην Ελλάδα έχει διαμορφωθεί τα τελευταία χρόνια λόγω της οικονομικής κρίσης στα 586 € από τα 751€ που ήταν παλαιότερα, συμπεριλαμβανομένου κάθε φορά την προϋπηρεσία που έχει ο κάθε ένας. Αντίστοιχα στη Γερμανία ο κατώτατος μισθός είναι στα 1,480€, στην Αγγλία τα 1,249€ και στην Ισπανία τα 676€. Η Ισπανία είχε παρόμοια κατάληξη με τη χώρα μας καθώς και εκείνη αναγκάστηκε να χαμηλώσει αρκετά τους μισθούς της εξαιτίας της οικονομικής κρίσης. Όσο για την πιο βόρεια στο χάρτη χώρα, τη Σουηδία, εκτός ότι οι ώρες εργασίας από οχτώ όπως είναι στις υπόλοιπες χώρες έγιναν έξι δεν υπάρχει ακριβής κατώτατος μισθός. Όλοι οι μισθοί καθορίζονται από τις κλαδικές συμβάσεις εργασίας, δηλαδή ανάλογα τον κλάδο εργασίας που έχει επιλέξει κάποιος υπάρχει και ο ανάλογος μισθός. Ενδεικτικά όμως για να αναφέρουμε ένα παράδειγμα προς σύγκριση με τις άλλες χώρες, χαμηλός θεωρείται ο μισθός που φτάνει τα 10,000 SEK δηλαδή τα 1,079€.

Πραγματικό εισόδημα θεωρείται το σύνολο των χρημάτων που απέκτησε ο φορολογούμενος κατά την περίοδο για την οποία υποχρεούται να υποβάλει φορολογική δήλωση στην εφορία. Στη φορολογική δήλωση υποχρεούμαστε να υποβάλουμε τα πραγματικά στοιχεία ενός νοικοκυριού όπως είναι η βεβαίωση αποδοχών(μισθός), το εισόδημα που προκύπτει από τα βιβλία της επιχείρησης, οι τόκοι από καταθέσεις, η είσπραξη ενοικίου από ακίνητα ή κάθε άλλου είδους εισόδημα. Φορολογητέο εισόδημα είναι επομένως τα πραγματικά στοιχεία του νοικοκυριού αφαιρώντας τη δαπάνη τους.

Παρακάτω θα αναλύσουμε τις πηγές εισοδήματος σε τέσσερις ευρωπαϊκές χώρες: την Ελλάδα, τη Γερμανία, τη Σουηδία, την Αγγλία και την Ισπανία. Και οι τέσσερις χώρες έχουν κοινή πηγή εισοδήματος τη βιομηχανία, αλλά και την παραγωγή γεωργικών ή κτηνοτροφικών προϊόντων. Αναφορά θα γίνει και στο Φόρο Προστιθέμενης Αξίας που έχει εφαρμοστεί σύμφωνα με το Σύνταγμα και τους Νόμους κάθε χώρας, με τη χώρα μας να έχει μεταβάλει τον κανονικό συντελεστή ΦΠΑ συνολικά 6 φορές από το 1987 μέχρι και σήμερα.

2.1 ΕΛΛΑΔΑ

Η Ελλάδα είναι μια χώρα του νοτιοανατολικού άκρου της Ευρώπης με πρωτεύουσα την Αθήνα. Ο πληθυσμός της χώρας μας είναι 10.846.979 κάτοικοι και το νόμισμά μας μεταβιβάστηκε από τη δραχμή στο ευρώ την 1^η Ιανουαρίου 2002, χαρακτηρίζοντας αυτήν τη νομισματική μετάβαση ως την μεγαλύτερη ανά τον κόσμο. Η ισοτιμία του ευρώ με τη δραχμή ήταν 1 € = 340,750 δραχμές. Η Ελλάδα και η

οικονομία της βασίζεται σε μεγάλο ποσοστό στον τουρισμό. Το 2015 η χώρα μας φιλοξένησε 26.000.000 τουρίστες, τόσο στα ελληνικά νησιά όσο και στην κεντρική χώρα, ενώ αναμένεται να προσελκύσει 28.000.000 τουρίστες για το έτος 2016. Ως μεσογειακή χώρα η Ελλάδα με εύπορο έδαφος και κλίμα, η γεωργία καταλαμβάνει το 3,4% του απασχολούμενου δυναμικού της χώρας μας παράγοντας διάφορα γεωργικά προϊόντα όπως είναι οι ελιές, οι ντομάτες κ.α. Στον τομέα της ναυτιλίας αποτελεί μια από τις σημαντικότερες βιομηχανίες στον κόσμο κατέχοντας την 4^η θέση παγκοσμίως σε αριθμό πλοίων που φτάνουν τα 3.150 σε αριθμό. Σήμερα ο τομέας της ναυτιλίας καταλαμβάνει το 4,5% του Α.Ε.Π., έχοντας το 2015 συνεχής αύξηση του ναυτιλιακού συναλλάγματος κατά 9,4%. Η βιομηχανία αποτελεί για τη χώρα μας το 16% του εισοδήματός της αυξάνοντάς το κατά 5,0% για το οικονομικό έτος 2015 σε σχέση με το 2014. Η Ελλάδα στο βιομηχανικό χώρο έχει γίνει γνωστή από τις γνωστές πολυεθνικές από τις οποίες εξάγουμε προϊόντα, όπως είναι η «ΕΛΑΪΣ Α.Ε.», η «NESTLE», η «ΔΩΔΩΝΗ Α.Ε.», η «ΚΝΑUF ΓΥΨΟΠΟΙΪΑ ΑΒΕΕ» και άλλες. Σημαντικός τομέας εισοδήματος στη χώρα μας είναι η αλιεία, καθώς επίσης και η εξόρυξη πλούτου αφού η χώρα μας κατέχει πετρέλαιο και σπάνια κοιτάσματα γαιών. Πηγή εισοδήματος για τους Έλληνες αποτελεί ακόμη και η εκμίσθωση οικοδομών και οικοπέδων, αλλά και εισοδήματα από εμπορικές εταιρίες σε μορφή Α.Ε., Ε.Ε., Ο.Ε., Ε.Π.Ε.. Οι μισθοί, τα ημερομίσθια, οι επιχορηγήσεις και τα επιδόματα εισπράττονται από τους πολίτες στα πλαίσια εργασιακής σχέσης και παροχής υπηρεσιών από μισθωτές υπηρεσίες, τα οποία αργότερα μετατρέπονται σε μορφή συντάξεων. Τέλος, το ελληνικό κράτος εισπράττει από τους πολίτες για την πληρωμή δημοσίων δαπανών μέσω των δασμών και το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) στα προϊόντα. Το Φ.Π.Α. στην Ελλάδα είναι στο 23% έχοντας τις ανάλογες μειώσεις στα νησιά όπου φτάνει στο 13% ή στο 6,5%³. (Την 01.06.2016 το Φ.Π.Α. ανέβηκε στο 24% ενώ το μειωμένο Φ.Π.Α. παραμένει στο 13% στα προϊόντα, άρθρο 52 §1)

³ Φ.Π.Α.: https://el.wikipedia.org/wiki/Φόρος_προστιθέμενης_αξίας

2.2 ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Μία από τις μεγαλύτερες σε πληθυσμό χώρες της Ευρώπης είναι η Γερμανία με πρωτεύουσά της το Βερολίνο. Έχει πληθυσμό 81.084.000 κατοίκους και το νόμισμά της ήταν μέχρι το έτος 2002 το γερμανικό μάρκο, το οποίο εγκαταστάθηκε από το ευρώ(€). Η ισοτιμία του ευρώ σε σχέση με το γερμανικό μάρκο ήταν ως εξής: 1 € = 1,95583 μάρκα. Η Γερμανία θεωρείται μια ισχυρή χώρα κατέχοντας τη μεγαλύτερη εθνική οικονομία από τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες με το 4^ο μεγαλύτερο Α.Ε.Π. ανά τον κόσμο. Κύρια πηγή εισοδήματος της Γερμανίας δε θα μπορούσε να μην είναι η βιομηχανία, καθώς βασικές εταιρίες όπως η BMW και η Mercedes-Benz στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας ή η SIEMENS και η BAYER στον τομέα των ηλεκτρικών συσκευών κατορθώνουν να φτάσουν στο 41% εξαγωγής αυτών σε άλλες χώρες. Τα εστιατόρια, οι υπηρεσίες και τα ξενοδοχεία αποτελούν επίσης μεγάλη πηγή εισοδήματος στο γερμανικό κράτος αφού αποτελούν το 70% για το Α.Ε.Π. της χώρας αυτής. Επιπλέον, η Γερμανία αξιοποιεί τις διάφορες πηγές ενέργειας προς οικονομικό όφελος γι' αυτό και θεωρείται η χώρα με τη μεγαλύτερη παραγωγή ανεμογεννητριών παγκοσμίως. Στον τομέα της γεωργίας η Γερμανία κατέχει ένα σημαντικό ποσοστό από τις πηγές εισοδήματος παράγοντας κυρίως ζαχαρότευτλα, δημητριακά καθώς επίσης ασχολούνται ιδιαίτερα με την κτηνοτροφία. Κατέχει μια ισχυρή θέση (3^η θέση για το έτος 2012) στην παραγωγή ξυλείας ενώ ασχολούνται και αποφέρουν εισοδήματα σε ποσοστό 1,9% με την αλιεία. Για τον προσδιορισμό του εισοδήματος από τη γεωργία και τη δασοκομία ή την παροχή υπηρεσιών λαμβάνονται υπόψη πάντα οι λειτουργικές δαπάνες που αξιοποιήθηκαν για την απόκτησή του. Τέλος, ο φόρος προστιθέμενης αξίας για τα προϊόντα ή παροχή υπηρεσιών στη Γερμανία (Mwst/Ust) είναι 19% έχοντας μειώσεις σε ορισμένα προϊόντα φτάνοντας στο 7% και θεωρείται ως η μεγαλύτερη πηγή φορολογικών εσόδων για τη χώρα.

2.3 ΣΟΥΗΔΙΑ

Λίγο πιο βόρεια στο χάρτη της Ευρώπης, συγκριτικά με την Ελλάδα, βρίσκεται μια από τις σκανδιναβικές χώρες η Σουηδία. Η Σουηδία είναι η τέταρτη μεγαλύτερη χώρα της Ευρώπης, αριθμεί 9.753.627 κατοίκους και έχει πρωτεύουσα την Στοκχόλμη. Παρότι ευρωπαϊκή χώρα, το νόμισμα της Σουηδίας παραμένει η Σουηδική Κορώνα, καθώς η χώρα αυτή αρνήθηκε το ευρώ έπειτα από το δημοψήφισμα που έγινε στις 14 Σεπτεμβρίου 2003. Η ισοτιμία του ευρώ με τη Σουηδική Κορώνα είναι 1 € = 9,34 SEK. Η Σκανδιναβική αυτή χώρα έπειτα από το 2006 αναβάθμισε τη διοίκηση του συστήματος της φορολογίας, η οποία αποτελείται από μια κεντρική υπηρεσία διαιρεμένη σε επτά τμήματα έτσι ώστε να επιλύονται τα φορολογικά ζητήματα όλων των φυσικών αλλά και νομικών προσώπων όλης της χώρας. Οι φόροι που υποβάλλονται στους πολίτες του κράτους πληρώνονται στην

κοινότητα, το τοπικό συμβούλιο και την κεντρική κυβέρνηση της χώρας. Η οικονομία της Σουηδίας στηρίζεται από τα παλαιότερα χρόνια στην ξυλεία και στην εξαγωγή σιδήρου. Η γεωργική παραγωγή λόγω του ψυχρού κλίματός της και η κτηνοτροφία δεν είναι τόσο ανεπτυγμένη στο μεγαλύτερο μέρος της και ειδικά στο βόρειο τμήμα της χώρας. Στον τομέα της βιομηχανίας η Σουηδία κατέχει σημαντικό ρόλο στην παγκόσμια αγορά, παράγοντας προϊόντα από μεγάλες εταιρείες όπως είναι η Volvo, η Ericsson, η Sony Mobile Communication AB και η SAAB. Με λίγα λόγια, στον τομέα της βιομηχανίας έχει κάνει σημαντικά βήματα στην αυτοκινητοβιομηχανία και στην τηλεπικοινωνία σε παγκόσμιο επίπεδο, έχοντας σύνθητες εμπόριο με τη Γερμανία, την Αμερική, το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Νορβηγία, τη Δανία και τη Φιλανδία. Η πιο γνωστή σουηδική επιχείρηση είναι τα γνωστά καταστήματα επίπλων IKEA, έχοντας 313 καταστήματα σε 38 χώρες παγκοσμίως. Πιο συγκεκριμένα, με τη μορφή ποσοστών, η αγροτική οικονομία απασχολεί περίπου το 3% του ενεργού πληθυσμού σε περιοχές που δεν είναι τόσο βόρειες, με τη βιομηχανία ασχολείται το 23%, με τις κοινωνικές υπηρεσίες ασχολείται το 38% και το υπόλοιπο ποσοστό απασχολεί τον τομέα των υπηρεσιών. Τέλος, η φορολογία στη Σουηδία είναι από τις υψηλότερες φορολογίες στον κόσμο και πιο συγκεκριμένα ο Φ.Π.Α. (MOMS) είναι 25% για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες του σουηδικού κράτους, με μειώσεις που φτάνουν 12% ή 6% MOMS.

2.4 ΑΓΓΛΙΑ

Η Αγγλία είναι μια νησιωτική χώρα της Ευρώπης η οποία αποτελεί τμήμα του Ηνωμένου Βασιλείου μαζί με τη Σκωτία και την Ουαλία. Είναι η δεύτερη πιο πυκνοκατοικημένη χώρα στην Ευρώπη και είναι η μεγαλύτερη χώρα σε πληθυσμό του Ηνωμένου Βασιλείου με πάνω από 53.000.000 κατοίκους. Πρωτεύουσα της Αγγλίας είναι το Λονδίνο, το οποίο είναι το μεγαλύτερο οικονομικό κέντρο της Ευρώπης. Το πολίτευμα της Αγγλίας είναι η Βασιλευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία και για την καλύτερη διοίκηση της χώρας αυτής έχει χωριστεί σε 48 γεωγραφικές κομητείες. Η Αγγλία, όπως η Σουηδία, ενώ ανήκει στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έχει ως νόμισμά της το Ευρώ αλλά την Λίρα Αγγλίας ή αλλιώς την επονομαζόμενη Στερλίνα. Η ισοτιμία της Στερλίνας με το Ευρώ είναι 1€ = 0,78 £ . Η οικονομία της Αγγλίας αποτελεί μία από τις πιο ισχυρές οικονομίες στον κόσμο, έχοντας ως μέσο κατά κεφαλήν εισόδημα 22.907 £. Θεωρείται χώρα- ηγέτης όσον αφορά το φαρμακευτικό τομέα, την αεροδιαστημική, τη βιομηχανία όπλων αλλά και την κατασκευαστική βιομηχανία λογισμικού. Η Αγγλία ακόμη και από τα παλαιότερα χρόνια θεωρείται χώρα με υψηλή βιομηχανία στον κατασκευαστικό τομέα καθώς επίσης και στον τομέα των υπηρεσιών. Η Rolls-Royce πέραν από αυτοκινητοβιομηχανία αποτελεί και το δεύτερο μεγαλύτερο κατασκευαστή αεροκινητήρων παγκοσμίως, οι κινητήρες της αυτήν τη στιγμή εξοπλίζουν 30 διαφορετικά αεροσκάφη. Από τη μεριά όπου βρίσκεται η Βόρεια Θάλασσα, η Αγγλία εκμεταλλεύεται τα κοιτάσματα πετρελαίου καθώς επίσης τα αποθέματα φυσικού αερίου όπου για το έτος 2007 εκτιμώνται στα 250 δισεκατομμύρια £ . Από τις πιο γνωστές αυτοκινητοβιομηχανίες στην Αγγλία είναι η McLaren γνωστή κυρίως από το

παγκόσμιο πρωτάθλημα Formula 1. Άλλες αυτοκινητοβιομηχανίες είναι η Aston Martin, η Mini με το γνωστό Mini Cooper, η Lotus και η Jaguar. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας στην Αγγλία από 1.1.2010 είναι στα 17,5%, ενώ πολλές εταιρείες επιδιώκουν να μειωθεί όπως είχε γίνει το έτος 2008 στα 15%.

2.5 ΙΣΠΑΝΙΑ

Στη νοτιοδυτική Ευρώπη, καταλαμβάνοντας το μεγαλύτερο μέρος της Ιβηρικής Χερσονήσου, βρίσκεται η Ισπανία με πρωτεύουσα την Μαδρίτη και πληθυσμό 46.464.053 κάτοικοι. Την 1^η Ιανουαρίου του 1999 η Ισπανία μετέτρεψε το νόμισμά της από Πεσέτα σε ευρώ, «κλειδώνοντας» στην ισοτιμία 1 € = 166,39 ESP. Η Ισπανία θεωρείται μια από τις χώρες με τη μεγαλύτερη γεωργική παραγωγή με κύρια προϊόντα της τα εσπεριδοειδή, τις πατάτες, το κρασί και το λάδι. Επίσης ασχολείται με την κτηνοτροφία και την αλιεία εξάγοντας τα προϊόντα αυτά στο εξωτερικό. Στον τομέα της βιομηχανίας η Ισπανία ασχολείται πλέον με τη διοίκηση και το σχεδιασμό των προϊόντων, καθώς η παραγωγή έχει μεταφερθεί στην Ανατολική Ευρώπη και στην Κίνα λόγω των χαμηλών μισθών στις χώρες αυτές. Η εταιρεία Inditex είναι ο μεγαλύτερος ισπανικός όμιλος, η οποία σχεδιάζει και διαχειρίζεται τις μεγαλύτερες εταιρείες ρούχων παγκοσμίως όπως Massimo Dutti, Zara, Bershka, Pull & Bear, Stradivarius, Oysho. Η Ισπανία ασχολείται επίσης με την αυτοκινητοβιομηχανία με κύριο εκπρόσωπο τη SEAT (η οποία ανήκει στον όμιλο της VW group). Δεν θα μπορούσαμε φυσικά να παραλείψουμε από μια παραθαλάσσια μεσογειακή χώρα τον τουρισμό, το εισόδημα από το οποίο καταλαμβάνει το 12% του ισπανικού ΑΕΠ, κατατάσσοντας τη χώρα 2^η στον κόσμο σε αφίξεις τουριστών μετά τη Γαλλία. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας για την Ισπανία (IVA) είναι 18% , ενώ σε όσα προϊόντα ή υπηρεσίες αποφέρουν μειώσεις σε αυτό φτάνει στο 8% ή 4%.

Όπως μπορούμε να παρατηρήσουμε από αυτό το κεφάλαιο, κοινή πηγή εισοδήματος στις τέσσερις αυτές χώρες είναι ο τομέας της βιομηχανίας και αυτό λόγω της εξέλιξης της τεχνολογίας με την πάροδο των χρόνων γίνεται ολοένα και πιο ισχυρός τομέας και πηγή εισοδήματος. Ισχυρές βιομηχανίες για κάθε χώρα ενδεικτικά είναι για την Ελλάδα είναι η ΕΛΑΪΣ Α.Ε. και η ΚΝΑΥΦ ΓΥΨΟΠΟΙΪΑ ΑΒΕΕ, για τη Γερμανία η BMW και η Mercedes-Benz, για τη Σουηδία είναι η Volvo και η Ericsson και τέλος για την Ισπανία η Inditex και η SEAT. Δεδομένης της γεωγραφικής τους θέσης, η Ελλάδα και η Ισπανία, ιδιαίτερα για το μεσογειακό κλίμα τους κατέχουν υψηλή και αξιόλογη θέση στον τομέα της γεωργίας παράγοντας προϊόντα αλλά και την κτηνοτροφία . Σε αντίθεση με την Αγγλία και τη Σουηδία που το κλίμα δεν ευνοεί για αυτόν τον τομέα όσο τις υπόλοιπες χώρες ιδιαίτερα στα πιο βόρεια τμήματα των χωρών αυτών. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας αποτελεί τη μεγαλύτερη από όλες τις πηγές εισοδήματος που έχουμε αναφέρει ως τώρα. Για να καταλάβουμε την αξία του, φανταστείτε ότι στη χώρα μας ο Φ.Π.Α. είναι 23%, που σημαίνει ότι αν ένα προϊόν πωλείται 1€, εμείς για να το αγοράσουμε θα πληρώσουμε το 23% των 10€, δηλαδή 2,30€ και η συνολική αξία του προϊόντος θα είναι 12,30€. Τα 2,30€ που πληρώσαμε ως φόρο

κατατίθεται στο κράτος, για όλα τα προϊόντα που αγοράζουμε καθημερινών και για τις υπηρεσίες που αξιοποιούμε.

Παρακάτω θα καταγράψουμε το συντελεστή Φ.Π.Α. των τεσσάρων χωρών από τον υψηλότερο προς το χαμηλότερο:

ΧΩΡΑ	Φ.Π.Α.
ΣΟΥΗΔΙΑ	25%
ΕΛΛΑΔΑ	23%
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	19%
ΙΣΠΑΝΙΑ	18%
ΑΓΓΛΙΑ	17,5%

Πίνακας 2 -Σύγκριση Φ.Π.Α. μεταξύ των τεσσάρων ευρωπαϊκών χωρών.

Όπως βλέπουμε συγκεντρωμένα στον πίνακα, η Σουηδία έχει τον υψηλότερο Φόρο Προστιθέμενης Αξίας με 25%, ακολουθεί η χώρα μας με 23% (και στην παρούσα στιγμή ο Φ.Π.Α. από τον Ιούνιο του 2016 αυξήθηκε σε 24% στα προϊόντα), ακολουθεί η Γερμανία και η Ισπανία με 19% και 18% αντίστοιχα και τέλος η Αγγλία με το χαμηλότερο συντελεστή 17.5%. Η χώρα μας κατατάσσεται στις πρώτες θέσεις της Ευρώπης με το μεγαλύτερο Φ.Π.Α. καθώς μας ξεπερνάει η Ουγγαρία με 27%, η Δανία, η Κροατία και η Σουηδία με 25%, καθώς και Φινλανδία με τη Ρουμανία που έχουν συντελεστή 24%. Αντίστοιχα, σε πολλές χώρες υπάρχουν ειδικές εξαιρέσεις στις οποίες εφαρμόζεται ευνοϊκό καθεστώς με χαμηλότερο Φ.Π.Α. από το ισχύον. Η Δανία, η Γερμανία, η Ισπανία, η Γαλλία, η Ιταλία, η Κύπρος, η Αυστρία, η Πορτογαλία, η Φινλανδία και η Μεγάλη Βρετανία είναι οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που εφαρμόζουν ευνοϊκά καθεστώτα επιβολής ΦΠΑ βάσει γεωγραφικών κριτηρίων, όπως προκύπτει από έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μέχρι τις 1/1/2015 και αποδεικνύει ότι η Ελλάδα δεν είναι η μοναδική χώρα που διαφοροποιεί τους φορολογικούς συντελεστές και με βάση στοιχεία εντοπιότητας. Για τη χώρα μας ο χαμηλότερος συντελεστής είναι το 6,5%, για τη Γερμανία είναι 7%, για τη Σουηδία 6%, για την Αγγλία 5% έχοντας το πιο χαμηλό συντελεστή από όλες και για την Ισπανία 10% με το μεγαλύτερο-χαμηλότερο φορολογικό συντελεστή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 – ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ

Αφού αναλύσαμε τη φορολογία και επεκταθήκαμε στις πηγές εισοδήματος των τεσσάρων ευρωπαϊκών χωρών ως προς σύγκριση, στο κεφάλαιο αυτό θα αναλύσουμε τι είναι ένα φυσικό πρόσωπο και ποια είναι η έννοια και του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος για αυτό. Και με ποιόν τρόπο φορολογείται ένα φυσικό πρόσωπο σε σύγκριση των συντελεστών αυτών με τις υπόλοιπες χώρες.

3.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Σύμφωνα με το Σύνταγμα τα **φυσικά πρόσωπα** είναι υποκείμενα του αστικού δικαίου και θεωρούνται φορείς ατομικών δικαιωμάτων όπου αρχίζουν να υφίστανται από τη στιγμή της γέννησής τους και παύουν με το θάνατό τους. Θεωρούνται ως πρόσωπα ικανά να είναι υποκείμενα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων χωρίς να απαιτεί τη συμπλήρωση μιας συγκεκριμένης ηλικίας. Συνεπώς, όλοι οι άνθρωποι και συγκεκριμένα, οι ενήλικοι όσο και οι ανήλικοι έχουν την ικανότητα να είναι υποκείμενα θεμελιωδών δικαιωμάτων. Για την ομαλή κατάσταση κατά την εφαρμογή των νόμων στα φυσικά πρόσωπα και συγκεκριμένα για τη φορολογία αυτών στο εισόδημά τους, καλείται ένας «κανόνας» υπεύθυνος για τον υπολογισμό αυτόν.

3.2 ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.) είναι ένα νομικό σύστημα που ρυθμίζει τη φορολογία εισοδήματος των φυσικών προσώπων, των νομικών προσώπων και κάθε είδους νομικών οντοτήτων (συνεταιρισμός, οργανισμός, ίδρυμα, σωματείο). Ρυθμίζει τον τρόπο που θα φορολογηθεί κάποιος για τις διάφορες κατηγορίες εισοδήματος, όπου σύμφωνα με την ετήσια υποβολή της δήλωσης του εκάστοτε φυσικού ή νομικού προσώπου αποδίδεται ανάλογα και ο ανάλογος φόρος. Από 1.1.2014 ο Κ.Φ.Ε 2238/1994 αντικαταστάθηκε από το Νέο Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος επιφέροντας ορισμένες αλλαγές σε μερικά από τα άρθρα του.

ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε., ένας φορολογούμενος που έχει τη φορολογική του κατοικία στη χώρα μας, πρόκειται να φορολογηθεί για το φορολογητέο εισόδημά του από την ημεδαπή και αλλοδαπή στη διάρκεια ενός ορισμένου φορολογικού έτους⁴. Αντίστοιχα, για τους φορολογούμενους που δεν φορολογούν την κατοικία τους στη χώρα μας, υπόκειται σε φόρο για το φορολογικό τους εισόδημα που αποκτάται μέσα σε ορισμένο φορολογικό έτος στην Ελλάδα. Όταν αναφέρουμε τη φορολογική κατοικία στην Ελλάδα, εννοούμε πως ο εκάστοτε φορολογούμενος έχει ως μόνιμη κατοικία την Ελλάδα ή έστω τη συνήθη διαμονή του, είτε να είναι πρόσωπο με ελληνική ιθαγένεια και υπηρετεί στην αλλοδαπή. Στην περίπτωση όμως

⁴ Κ.Φ.Ε. , ΑΡΘΡΟ 3

ενός αλλοδαπού φυσικού προσώπου για να θεωρείται φορολογικός κάτοικος της Ελλάδας οφείλει να βρίσκεται στην Ελλάδα για χρονικό διάστημα άνω των 183 ημερών εντός οποιασδήποτε δωδεκάμηνης περιόδου αδιαλείπτως ή με διαλλείματα. Στην περίπτωση του νομικού πρόσωπου ή νομικής οντότητας, θεωρείται φορολογικός κάτοικος της Ελλάδας εφόσον η οντότητα αυτή συστάθηκε σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, έχει την καταστατική έδρα του στην Ελλάδα και τέλος ο τόπος άσκησης διοίκησης είναι στην Ελλάδα⁵. Το εισόδημα που προκύπτει στην ημεδαπή είναι κάθε εισόδημα πηγής της Ελλάδας και πιο συγκεκριμένα εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις στην ημεδαπή και αντίστοιχα στην αλλοδαπή όταν πληρώνεται από το Ελληνικό Δημόσιο⁶.

Φορολογητέο εισόδημα για ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο, νοείται το εισόδημα που απομένει μετά την αφαίρεση των δαπανών που εκπίπτουν από ένα ακαθάριστο εισόδημα. Σύμφωνα με το Νέο Κ.Φ.Ε. (Άρθρο 7), οι πηγές εισοδήματος ενός νοικοκυριού χωρίζονται πλέον σε τέσσερις κατηγορίες, οι οποίες είναι οι εξής:

1. Εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις.
2. Εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα.
3. Εισόδημα από κεφάλαιο.
4. Εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου.

Για να φορολογήσει το κράτος ένα φυσικό ή ένα νομικό πρόσωπο, πρέπει η φορολογική κατοικία τους να ανήκει στη χώρα που φορολογείται. Ένα φυσικό πρόσωπο θεωρείται φορολογικός κάτοικος στην Ελλάδα εφόσον έχει την μόνιμη κύρια κατοικία του ή τη συνήθη διαμονή του στη χώρα μας ή είναι προξενικός ή δημόσιος λειτουργός παρόμοιου καθεστώτος ή δημόσιος υπάλληλος με ελληνική ιθαγένεια. Πιο γενικά ένα φυσικό πρόσωπο που έχει τη φυσική του παρουσία στην Ελλάδα για πάνω από 183 ημέρες είναι φορολογικός κάτοικος της Ελλάδας για το φορολογικό έτος. Αντίστοιχα ένα νομικό πρόσωπο, σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε., θεωρείται φορολογικός κάτοικος της Ελλάδας για οποιοδήποτε φορολογικό έτος εφόσον:

1. Το νομικό πρόσωπο συστάθηκε ή ιδρύθηκε σύμφωνα με το Ελληνικό δίκαιο.
2. Έχει την καταστατική του έδρα στην Ελλάδα.
3. Ο τρόπος άσκησης διοίκησης είναι στην Ελλάδα για οποιαδήποτε περίοδο στην διάρκεια του φορολογικού έτους. Πιο αναλυτικά, όσον αφορά τον τρόπο άσκησης διοίκησης εννοούμε:
 - τον τρόπο άσκησης καθημερινής διοίκησης
 - τον τόπο λήψης στρατηγικών αποφάσεων
 - την κατοικία των μετόχων
 - τον τόπο που τηρούνται τα λογιστικά βιβλία
 - τον τόπο που συνεδριάζει το διοικητικό συμβούλιο
 - την κατοικία των μελών του διοικητικού συμβουλίου

⁵ Κ.Φ.Ε. , ΑΡΘΡΟ 4

⁶ (Κ.Φ.Ε. , ΑΡΘΡΟ 5)

Για να μην φορολογούνται οι πολίτες που εισπράττουν εισοδήματα και από άλλες χώρες εκτός από τη χώρα κατοικίας τους έχει εφαρμοστεί η αποφυγή διπλής φορολόγησης μέσω συνθηκών με ορισμένες χώρες. Πιο συγκεκριμένα, η Ελλάδα έχει υπογράψει σειρά συμβάσεων περί αποφυγής διπλής φορολογίας εισοδήματος με Η.Π.Α, **Ηνωμένο Βασίλειο, Σουηδία**, Γαλλία, Ινδίες, Ιταλία, **Γερμανία**, Κύπρο, Βέλγιο, Αυστρία, Φιλανδία, Ολλανδία, Ουγγαρία, Τσεχία, Πολωνία, Νορβηγία και Δανία. Όσο αφορά τα κέρδη που εισπράττονται από τη Ναυτιλία και τις Αεροπορικές επιχειρήσεις η χώρα μας έχει υπογράψει σύμβαση αποφυγής διπλής φορολογίας με Ολλανδία, Νορβηγία, Ελβετία, Πολωνία, Δανία, Βουλγαρία, Ρουμανία, Νοτιοαφρικανική Δημοκρατία, Λίβανο, Συρία, Λαϊκή Δημοκρατία Κίνας, Πακιστάν, Αυστραλία, Μαρόκο, Αίγυπτο, Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας και Αλβανία.

Όπως έχουμε αναφέρει, ένας πολίτης φορολογείται από το κράτος του για το φορολογητέο εισόδημά του. Η πιο συνήθης πηγή εισοδήματος στις περισσότερες χώρες είναι το εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις. Το ακαθάριστο εισόδημα από μισθωτή εργασία και συντάξεις περιλαμβάνει τα πάσης φύσεως εισοδήματα σε χρήμα ή σε είδος που αποκτώνται στο πλαίσιο υφιστάμενης, παρελθούσας ή μελλοντικής εργασιακής σχέσης. Τα τελευταία χρόνια οι μεταρρυθμίσεις που γίνονται, όχι μονάχα στη χώρα μας αλλά και σε άλλες στην Ευρώπη μέσω των μνημονίων, έχουν προκαλέσει μεγάλες αλλαγές στα έως τώρα δεδομένα των εργαζομένων, ανατρέποντας τις πρακτικές δεκαετιών. Στόχος των μεταρρυθμίσεων αυτών είναι η βελτίωση της παραγωγικότητας και η προσαρμογή στις σύγχρονες εργασιακές ανάγκες που προκύπτουν. Σημαντική λεπτομέρεια στον τομέα της μισθωτής εργασίας είναι φυσικά ο μισθός, η ασφάλεια και το ωράριο εργασίας το οποίο σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία δεν πρέπει να ξεπερνάει εβδομαδιαία τις 48 ώρες. Η υψηλότερη παραγωγικότητα δεν εξαρτάται, κατά συνέπεια, από τον αριθμό των ωρών εργασίας ενός λαού, όπως θέλουν κάποιοι να πιστεύουν, αλλά κυρίως από την ορθολογική και οικονομική χρήση του συνόλου των συντελεστών παραγωγής. Στην Ελλάδα και στην Ισπανία το νόμιμο ωράριο εργασίας δεν επιτρέπεται να ξεπερνά τις 8 ώρες την ημέρα και τις 48 ώρες την εβδομάδα ενώ το σαββατοκύριακο για τους περισσότερους είναι μη εργάσιμο με εξαίρεση το Σάββατο που θεωρείται εργάσιμο για ορισμένους κλάδους. Στη Γερμανία αντίστοιχα, ισχύουν οι 40 ώρες την εβδομάδα, δηλαδή 8 έως 10 ώρες την ημέρα, ενώ το Σάββατο θεωρείται εργάσιμη ημέρα. Επιπλέον, η γερμανική εργατική νομοθεσία προβλέπει ότι για 6 έως 9 ώρες εργασίας, ο εργαζόμενος δικαιούται 30 λεπτά διάλειμμα ενώ σε περισσότερες ώρες εργασίας το διάλειμμα είναι 45 λεπτά. Η Αγγλία δεν υπόκειται στην ευρωπαϊκή νομοθεσία καθώς ο εργαζόμενος μπορεί να υπόκειται σε εργασία για περισσότερες από 48 ώρες, εάν το επιθυμεί και χωρίς να υπάρξει πίεση από την εργοδοσία ενώ η βρετανική νομοθεσία προβλέπει ότι εργοδότης υποχρεούται να προσφέρει ένα 10λεπτο διάλειμμα για κάθε 4 ώρες εργασίας και ο εργαζόμενος δεν πρέπει να δουλεύει για περισσότερες από 4 συνεχόμενες ώρες. Σε αντίθεση με τις υπόλοιπες χώρες που αναφέραμε, η Σουηδία μπορεί να θεωρηθεί ως η πιο πρωτοποριακή χώρα σε σχέση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες στον τομέα της μισθωτής εργασίας. Το 8ωρο γίνεται 6ωρο και η πενθήμερη απασχόληση παραμένει πενθήμερη χωρίς μείωση μισθού και το εβδομαδιαίο ωράριο ανέρχεται σε 30 ώρες απασχόλησης, ισχυριζόμενοι πως οι υπάλληλοι που απασχολούνται λιγότερο είναι πιο παραγωγικοί και πιο συγκεντρωμένοι στην εργασία τους.

3.2 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ

Ο **φορολογικός συντελεστής**⁷ είναι ένα ποσοστό, το οποίο καθορίζει το φόρο που θα πληρώσει κάποιος με βάση το εισόδημά του. Για παράδειγμα, εάν το εισόδημα κάποιου στην Ελλάδα είναι 1000 ευρώ, ο φορολογικός συντελεστής του είναι 22%, σημαίνει ότι ο φόρος που θα πληρώσει είναι 220 ευρώ. Κάθε χώρα ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος κάθε νοικοκυριού έχει και διαφορετικό φορολογικό συντελεστή. Αυτό σημαίνει πως κάθε χώρα έχει κ διαφορές στο ύψος του εισοδήματος αλλά και διαφορετικό ποσοστό φορολογίας.

Πιο αναλυτικά, ο φορολογικός στην Ελλάδα, στη Γερμανία, στη Σουηδία και στην Ισπανία έχει ως εξής:

3.2.1 ΕΛΛΑΔΑ

Ο τρόπος φορολογίας στην Ελλάδα είναι Προοδευτικός και για να θεωρείται κάποιος φορολογούμενος της πρέπει να είναι μόνιμος κάτοικος της χώρας και ο φόρος του να υπολογίζεται από το εισόδημά του στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό. Το φορολογικό έτος τελειώνει στις 31 Δεκεμβρίου. Στην περίπτωση που κάποιος είναι εργοδότης, οφείλει να αφαιρεί το ποσό φόρου και ασφάλειας από κάθε εργαζόμενο σε μηνιαία βάση. Το ποσοστό κράτησης φόρου είναι 0,3% - 0,8%. Στην περίπτωση που κάποιος εργαζόμενος είναι από ξένη χώρα κ εργάζεται στην Ελλάδα υπόκειται στη λεγόμενη διπλή φορολόγηση⁸.

Με βάση το εισόδημα ενός νοικοκυριού ο φορολογικός συντελεστής έχει την εξής αντιστοιχία από το οικονομικό έτος 2014 και μετά :

ΕΙΣΟΔΗΜΑ €	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ
<12.000	0 %
12.001 < 25.000	22 %
< 17.000	32 %
>42.000	42 %

Πίνακας 3: Ο φορολογικός συντελεστής μισθωτών - συνταξιούχων σε αναλογία με το εισόδημα-Ελλάδα⁹.

Στη χώρα μας, όπως βλέπουμε και στον άνωθεν πίνακα σύγκρισης εισοδημάτων, έχουμε αφορολόγητο όριο στα εισοδήματα έως 12.000 €. Στην αμέσως επόμενη κλίμακα (<17.000) αφορά το εισόδημα άνω του αφορολόγητου ορίου έως και 17.000 όπου ο φορολογούμενος υποχρεούται να αποδώσει στο κράτος το 32% του εισοδήματος του εάν είναι έγγαμος με παιδιά, ενώ στην περίπτωση που είναι άγαμος καταβάλει το 25,4% αντίστοιχα. Και τέλος για το εισόδημα που υπερβαίνει τις 42.000 € το ποσό απόδοσης είναι το 42% του εισοδήματος.

⁷ (<http://ti-einai.gr/forologikos-sintelestis/>)

⁸ **Διπλή φορολόγηση:** http://europa.eu/youreurope/citizens/work/taxes/double-taxation/index_el.htm

⁹ <http://www.forologikanea.gr/pages/display/klimakes-forologias-apo-tin-xrisi-2014-kai-meta/>

Από την 1/1/2014 φορολογούνται τα γεωργικά εισοδήματα με συντελεστή 13% καθώς επίσης οι αγρότες υποχρεούνται να διαθέτουν βιβλία εσόδων και εξόδων και κοπή αποδείξεων ή τιμολογίων στους πελάτες τους.

3.2.2 ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Η φορολογία εισοδήματος στη Γερμανία είναι προοδευτική. Μόνιμος κάτοικος στη Γερμανία θεωρείται κάποιος ο οποίος μένει για πάνω από 183 ημέρες πριν το εκάστοτε οικονομικό έτος που θα φορολογηθεί. Στην περίπτωση που δεν θεωρείται μόνιμος κάτοικος αλλά ξένος και έχει εισόδημα στη Γερμανία, φορολογείται μόνο για το εισόδημα που εισπράττει στη χώρα. Ο εργοδότης οφείλει να αφαιρέσει μηνιαίως το φόρο που θα πληρωθεί, το φόρο εισοδήματος καθώς και την κοινωνική ασφάλιση από το εισόδημα που κερδίζεται ως μισθός, ενώ ο αυτοαπασχολούμενος πρέπει να πληρώσει το φόρο εισοδήματος που είναι ανάλογο του εκάστοτε οικονομικού έτους. Τέλος, το εισόδημα που αποκτάται σε περίπτωση συνεργασίας διαιρείται μεταξύ των συνεργατών όπου ο καθένας πληρώνει το μερίδιο που έχει καταβάλλει.

Για το έτος 2016, με βάση το ετήσιο εισόδημα ενός νοικοκυριού στη Γερμανία ο φορολογικός συντελεστής καταγράφηκε ως εξής¹⁰:

ΕΙΣΟΔΗΜΑ €	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ
0<8.472	14%
8.473<53.665	34%
<254.446	45%

Πίνακας 4: Ο φορολογικός συντελεστής μισθωτών - συνταξιούχων σε αναλογία με το εισόδημα-Γερμανία.

Οι φορολογούμενοι στη Γερμανία οι οποίοι καταθέτουν ότι το ετήσιο εισόδημά τους δεν ξεπερνάει τα 8.472 € φορολογούνται με 14%. Για παράδειγμα, εάν κάποιος διαθέτει εισόδημα 1000 €, ο φόρος που θα καταβάλει θα αντιστοιχεί στο ποσό των 140 ευρώ. Αντίστοιχα, ο φορολογικός συντελεστής είναι 42% εάν το εισόδημα είναι έως 53.665 € και 45% εάν ξεπερνάει τα 254.446 €

Φορολογικές ελαφρύνσεις γίνονται στα εξής:

1. Δωρεές.
2. Επιχειρηματικές δαπάνες, όπου μέχρι το ποσό των 920 € δεν χρειάζεται τεκμηρίωση, ενώ άνωθεν του ποσού αυτού χρειάζεται γραπτή τεκμηρίωση.
3. Επιδόματα τέκνων, Πληρωμή από το κράτος 154 ευρώ για κάθε παιδί το οποίο:
 - a) Είναι έως 18 χρονών.
 - b) Είναι άνεργο έως την ηλικία των 21 χρόνων.
 - c) Είναι φοιτητής/φοιτήτρια σε αναγνωρισμένο ίδρυμα έως τα 27 του χρόνια.
4. Τα ασφάλιστρα ζωής πληρώνονται το 20% μονάχα από τον εργοδότη, όταν είναι κάποιος υπάλληλος κάποιου.

¹⁰ [https://de.wikipedia.org/wiki/Einkommensteuer_\(Deutschland\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Einkommensteuer_(Deutschland))

Επιπλέον φόροι και προσαυξήσεις που επιβάλλονται σε όλους τους τύπους εισοδήματος είναι και οι **εκκλησιαστικοί φόροι**, όπου αποτελούν το 8% ή 9% του δηλωθέν εισοδήματος μόνο εάν ο φορολογούμενος είναι μέλος της εκκλησίας. Τα **μερίσματα** και οι **τόκοι** πληρούν το 25% του εισοδήματος με επιπλέον χρέωση εάν συντρέχει εκκλησιαστικός φόρος. Τα παντρεμένα ζευγάρια μπορούν να καταθέσουν ξεχωριστές ή κοινές φορολογικές δηλώσεις.¹¹

3.2.3 ΣΟΥΗΔΙΑ

Στη Σουηδία φορολογούνται οι άνθρωποι που κατοικούν ή μένουν στη χώρα για τουλάχιστον έξι μήνες, με αποτέλεσμα να εκτίθεται στο φόρο όλο το εισόδημα και ο πλούτος που υπάρχει στη Σουηδία ή στο εξωτερικό. Οι φόροι και οι φορολογικοί συντελεστές εφαρμόζονται από το Σουηδικό Κοινοβούλιο σε συνεργασία με τους Δήμους και τα τοπικά Συμβούλια και στο τέλος εισπράττονται από τη φορολογική διοίκηση μέσω διαφόρων γραφείων σε όλη τη χώρα. Θεωρείται κάποιος κάτοικος της Σουηδίας εάν η πραγματική του κατοικία είναι η Σουηδία, ενώ κάποιος που έρχεται να μείνει στη χώρα αυτήν έχει φορολογική ευθύνη από την ημερομηνία άφιξής του. Πλούτος για αυτήν τη χώρα θεωρούνται οι τραπεζικοί λογαριασμοί, τα αποθέματα, τα αυτοκίνητα, τα πλοία, η ακίνητη περιουσία, τα κοσμήματα κ.α. . Οι εργοδότες οφείλουν να συμβάλουν στις ασφάλειες συνταξιοδότησης εξ' ονόματος των υπαλλήλων. Οι ξένες επιχειρήσεις που διευθύνουν μια επιχείρηση στη Σουηδία υποχρεούνται να πληρώσουν φόρο για τη λειτουργία τους στο κράτος της Σουηδίας. Η σύνταξη που καταβάλλεται πρόκειται για το 80% του τελευταίου μισθού που έπαιρνε από τον εργοδότη. Η ημερομηνία κατάθεσης των φορολογικών δηλώσεων είναι 2 Μαΐου για το προσεχές οικονομικό έτος.

Με βάση το εισόδημα ενός νοικοκυριού ο φορολογικός συντελεστής έχει την εξής αντιστοιχία για το έτος 2015-2016, σε Σουηδικές Κορόνες:

ΕΙΣΟΔΗΜΑ (SEK)	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ
0<430.200	0%
430.300<616.000	20%
>616.100	25%

Πίνακας 5: Ο φορολογικός συντελεστής μισθωτών - συνταξιούχων σε αναλογία με το εισόδημα-Σουηδία (SEK).

Όπως παρατηρούμε και στον πίνακα, τα ποσοστά του φορολογικού συντελεστή για τους μισθούς και τις συντάξεις στη Σουηδία είναι μηδενικά για όσους το ετήσιο εισόδημα φτάνει τα 430.200 SEK(Σουηδικές Κορόνες). Οι εργαζόμενοι ή συνταξιούχοι που εργάζονται για κάποιον στη Σουηδία(μόνιμος κάτοικος ή μη) και το εισόδημά τους φτάνει τα 616.000 SEK φορολογούνται με 20%. Το ίδιο ισχύει και όταν η σύνταξη καταβάλλεται από σουηδική πηγή σε κάτοικο που μπορεί να μην έχει τη φορολογική του κατοικία στη Σουηδία. Τέλος, για

¹¹ <http://www.kpmg.com/GR/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Documents/individual-income-tax-rate-survey-2012.pdf>

εισόδημα άνω των 616.100 SEK, οι φορολογούμενοι καταβάλλουν το 25% του μισθού-σύνταξης που εισπράττουν ετησίως.

Η ισοτιμία σουηδικής κορόνας και ευρώ έχει ως εξής: 1 SEK= 0.11 € και αντίστοιχα 1 €=9.31 SEK.¹²

3.2.4 ΑΓΓΛΙΑ

Η φορολογία εισοδήματος για τα άτομα τα οποία είναι μόνιμοι κάτοικοι της Αγγλίας τους επιτρέπει να είναι φορολογούμενοι επί του παγκόσμιου εισοδήματός και κερδών τους και όχι μόνο του εγχώριου, ενώ εκείνοι που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι φορολογούνται μόνο για τα εισοδήματα και τα κέρδη στην Αγγλία. Το φορολογητέο εισόδημα στην Αγγλία περιλαμβάνει κέρδη από απασχόληση, κέρδη από αυτοαπασχόληση, έσοδα λόγω σύνταξης, εισόδημα από μετοχές, εισόδημα από ενοίκια και εισοδήματα από κληρονομιά. Το φορολογικό έτος ξεκινάει από τις 6 Απριλίου και τελειώνει στις 5 Απριλίου του επόμενου έτους. Τα κεφαλαιουχικά κέρδη από μια επιχείρηση υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος για τα φυσικά πρόσωπα της Αγγλίας. Ο βασικός υπολογισμός για τα άτομα είναι οι εισπράξεις τους αφαιρώντας τις δαπάνες και το κέρδος υποβάλλεται έπειτα από φορολογική επιβάρυνση. Το αφορολόγητο για κάθε φορολογούμενο κάτοικο Αγγλίας, ανά νοικοκυριό είναι έως £ 11.000 ετησίως.

Για τους Άγγλους φορολογούμενους με βάση το εισόδημα ενός νοικοκυριού ο φορολογικός συντελεστής έχει την εξής αντιστοιχία για το έτος 2015-2016:

ΕΙΣΟΔΗΜΑ (£)	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ
0-11.000 £	0%
11.00<43.000 £	20%
43.000<150.000 £	40%
>150.000 £	45%

Πίνακας 6: Ο φορολογικός συντελεστής μισθωτών - συνταξιούχων σε αναλογία με το εισόδημα-Αγγλία.

Όπως παρατηρούμε στον παραπάνω πίνακα με τους φορολογικούς συντελεστές του εισοδήματος στην Αγγλία, έχουμε αφορολόγητο όριο για τα εισοδήματα έως 11.000£, ενώ για τα εισοδήματα έως 43.000£ φτάνει στο 20%. Για τις μεγαλύτερες οικονομικά τάξεις στην Αγγλία ο φορολογικός συντελεστής αυξάνεται στο 40% και τέλος στο 45% για εισόδημα άνω των 150.000£.

3.2.5 ΙΣΠΑΝΙΑ

Η φορολογία εισοδήματος στην Ισπανία γίνεται με τρόπο προοδευτικό. Το οικονομικό έτος ξεκινά από 1^η Ιανουαρίου και τελειώνει στις 31^η Δεκεμβρίου του ίδιου οικονομικού έτους, όπου οι Ισπανοί οφείλουν να πληρώσουν το φόρο εισοδήματος για τις αποδοχές τους

¹² http://el.coinmill.com/EUR_SEK.html#EUR=1

(μισθός-συντάξεις). Για να φορολογηθεί κάποιος στην Ισπανία πρέπει να κατοικεί στη χώρα αυτή για πάνω από 182 ημέρες ώστε να θεωρηθεί κάτοικος ή να έχει κάρτα κατοικίας¹³. Στην Ισπανία οι εργοδότες παρέχουν ένα πιστοποιητικό φόρων που παρακρατούνται έτσι ώστε οι υπάλληλοι να μπορούν να αφαιρέσουν τους φόρους αυτούς και να υπολογίσουν πόσα οφείλουν στο κράτος το εκάστοτε οικονομικό έτος. Στην ίδια περίπτωση οι εργαζόμενοι δεν πληρώνουν τους φόρους από την κοινωνική τους ασφάλιση. Στους μισθωτούς που ο ετήσιος μισθός τους φτάνει έως τα 22.000 € δεν υποχρεούνται να συμπληρώσουν κάποια δήλωση φορολογικού εισοδήματος.

Για τους Ισπανούς φορολογούμενους με βάση το εισόδημα ενός νοικοκυριού ο φορολογικός συντελεστής έχει την εξής αντιστοιχία για το έτος 2015-2016:

ΕΙΣΟΔΗΜΑ €	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ
<17.707	24,75%
17.708<33.007	30%
33.008<53.407	40%
53.408<120.000	47%
120.001<175.000	49%
175.001<300.000	51%
>300.001	52%

Πίνακας 6: Ο φορολογικός συντελεστής μισθωτών - συνταξιούχων σε αναλογία με το εισόδημα-Ισπανία.

Όπως βλέπουμε και στον παραπάνω πίνακα ετήσιου εισοδήματος στην Ισπανία σε αναλογία με το φορολογικό συντελεστή προκύπτει το 24,75% φορολογικό συντελεστή στα εισοδήματα που φτάνουν τις 17.707 €. Για τα ετήσια εισοδήματα έως 33.007 € και έπειτα στο ύψος των 53.407 €, έχουμε αντίστοιχα το φορολογικό συντελεστή με 30% και 40%. Στους φορολογούμενους που το δηλωθέν εισόδημα φτάνει τις 120.000 € το φορολογικό εισόδημα είναι στα 47%, ενώ έως 175.000 € είναι στα 49%. Τέλος, στους Ισπανούς φορολογούμενους που ο μισθός ή η σύνταξη είναι 300.000 € ή άνω αυτού του ποσού ο φορολογικός συντελεστής είναι στα 51% ή 52%.

Παρόλο τους φορολογικούς συντελεστές για κάθε κλίμακα εισοδήματος στον κάθε φορολογούμενο πολίτη, υπάρχουν και οι διάφορες φορολογικές ελαφρύνσεις στους μισθωτούς, τους ελεύθερους επαγγελματίες και τους συνταξιούχους. Αρχικά έχουμε τις αποδείξεις με την κατάθεσή τους από τον φορολογούμενο, όπου υποχρεούται να καλύψει από 25% σε 10% των προϊόντων ή υπηρεσιών που έχουν αξιοποιήσει. Σε περίπτωση μη κάλυψης του 10% ποσού που χρειάζεται από τις αποδείξεις, καλύπτεται τελικώς το 22% του εισοδήματός του. Από την εκμίσθωση κατοικιών και από τα εισοδήματα αυτών (άνω των 300 τ.μ.) επιβάλλεται συμπληρωματικός φόρος στο εισόδημα του φορολογούμενου με συντελεστή 1,5% και για την είσπραξη εισοδημάτων 3% αυτού. Τέλος, στην περίπτωση της εισφοράς αλληλεγγύης υπάρχει μείωση 30% του ποσού που επιβάλλεται στα νοικοκυριά στα οποία ο κάθε φορολογούμενος εισπράττει ως εισόδημα άνω των 12.000€ ετησίως.

¹³ <https://www.ryanair.com/gr/el/useful-info/help-centre/faq/making-a-reservation/what-is-a-spanish-resident-discount>

3.3 ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΑΠΟ ΤΟ ΦΟΡΟ ΣΤΑ ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Η φοροαπαλλαγή είναι η νόμιμη ενέργεια του πολίτη έναντι στο κράτος, σκοπός της οποίας είναι σύμφωνα με τη νομοθεσία την απαλλαγή καταβολής φόρου για ορισμένες ενέργειες όπως αναφέρεται και στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος στα άρθρα 17, 18, 19. Ποιο συγκεκριμένα, φοροαπαλλαγή υπόκεινται όλοι οι Έλληνες φορολογούμενοι πολίτες για τις ιατρικές δαπάνες, σύμφωνα με το Ν. 4172/2013 του Κ.Φ.Ε., ανεξάρτητα από το εισόδημα που εισπράττουν. Επιπλέον, εφαρμόζεται το ίδιο και στα φάρμακα που αγοράζουν και στη νοσηλεία του σε νοσοκομειακά ιδρύματα ή ιδιωτικές κλινικές καθώς επίσης και στα άτομα τα οποία έχουν τουλάχιστον 67% αναπηρία. Φοροαπαλλαγή στα εισοδήματα από μισθωτή εργασία και συντάξεις εφαρμόζεται σύμφωνα με το Ν.4172/2013 κατά το άρθρο 14 στα παρακάτω φυσικά πρόσωπα:

1. Φυσικά πρόσωπα τα οποία εργάζονται σε πρεσβεία ή προξενείο άλλου κράτους λόγω κρατικών υποθέσεων.
2. Τα ποσά χρημάτων τα οποία δίνονται σε αναγνωρισμένους πρόσφυγες απαλλάσσονται από το φόρο καθώς επίσης και στα επιδόματα τα οποία δίνονται σε ειδικές ατόμων με αναπηρία.
3. Συντάξεις που δίνονται σε ανάπηρους πολέμου, θύματα ή οικογένειες αυτών και μισθοί ή συντάξεις σε άτομα με 80% ποσοστό αναπηρίας.
4. Επιδόματα ανεργίας στους εγγεγραμμένους στον ΟΑΕΔ.
5. Επιδόματα κοινωνικής αλληλεγγύης συνταξιούχων.
6. Διατροφή που λαμβάνει ένας δικαιούχος έπειτα από ανάλογη δικαστική απόφαση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Στο προηγούμενο κεφάλαιο αναλύσαμε την ουσία του φυσικού προσώπου και του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος με τα Υποκείμενα και Αντικείμενα του φόρου ως προς τα φυσικά πρόσωπα μιας χώρας. Είδαμε τι είναι ο Φορολογικός Συντελεστής σαν έννοια και τη διαφορά αυτού από χώρα σε χώρα με βάση τα εισοδήματα κάθε νοικοκυριού. Τέλος, αναφέραμε την έννοια της Φοροαπαλλαγής η οποία θεσπίστηκε και αναφέρεται στον Κ.Φ.Ε. σύμφωνα με τα άρθρα 17, 18, 19 του Ν. 4172/2013 και πως αυτή εφαρμόζεται σε φυσικά πρόσωπα. Στο κεφάλαιο αυτό θα αναλύσουμε σε γενική μορφή τη φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων και οντοτήτων σύμφωνα πάντα με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.

4.1 ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Μια γενική θεωρία αναφέρει ότι οι υψηλοί φορολογικοί συντελεστές με δεδομένη τη μεγάλη κινητικότητα των κεφαλαίων μεταξύ των διαφόρων χωρών και του ανταγωνισμού όσον αφορά τη φορολόγηση των κερδών με σκοπό την προσέλκυση των επενδύσεων, φαίνεται να είναι ανασχετικός παράγοντας στη διαδικασία της οικονομικής μεγέθυνσης. Ταυτόχρονα η μη ενιαία φορολόγηση διαφόρων δραστηριοτήτων προκαλεί στρεβλώσεις στην κατανομή του κεφαλαίου μεταξύ διαφόρων χρήσεων, πράγμα που μειώνει την αποδοτικότητα των κεφαλαίων. Για αυτόν το λόγο πέραν της φορολόγησης φυσικών προσώπων εφαρμόστηκε μια ανάλογη φορολόγηση στα έσοδα των νομικών προσώπων ανάλογα το είδος τους.

Νομικό πρόσωπο είναι η ένωση προσώπων ή σύνολο περιουσίας που επιδιώκει ή εξυπηρετεί ορισμένο σκοπό έχοντας αποκτήσει νομική προσωπικότητα με υποχρεώσεις και δικαιώματα. Τα νομικά πρόσωπα διακρίνονται σε:

- a. Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, τα οποία ιδρύονται και λειτουργούν κατά τους κανόνες ιδιωτικού δικαίου, ρυθμίζοντας τις σχέσεις μεταξύ των ιδιωτών οι οποίοι έχουν ως στόχο την εξυπηρέτηση ορισμένου σκοπού προσδιορισμένο από τους ίδιους τους ιδιώτες. Τα νομικά πρόσωπα διακρίνονται περαιτέρω σε νομικά πρόσωπα αστικού δικαίου όπως είναι τα σωματεία και τα ιδρύματα και νομικά πρόσωπα εμπορικού δικαίου τα οποία ιδρύονται από ιδιώτες αναπτύσσοντας κερδοσκοπική δραστηριότητα όπως η ομόρρυθμη και ετερόρρυθμη εταιρεία, η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, η ανώνυμη εταιρεία και συνεταιρισμός.
- b. Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, τα οποία ασκούν δημόσιο σκοπό και ιδρύονται με πράξη της Πολιτείας για εξυπηρέτηση δημοσίου σκοπού. Τέτοιου είδους πρόσωπα είναι μεταξύ άλλων το Κράτος, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.), τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) κ.α..
- c. Νομικά Πρόσωπα Μικτής Φύσεως ή Διφυούς Χαρακτήρα, τα οποία παρουσιάζουν χαρακτηριστικά των δύο προαναφερθέντων κατηγοριών όπως είναι ή Δ.Ε.Η., η Τράπεζα της Ελλάδος κ.α.

Το εμπορικό εταιρικό δίκαιο διακρίνεται σε δίκαιο προσωπικών εταιρειών, δηλαδή τις **Ομόρρυθμες Εταιρείες** και τις **Ετερόρρυθμες Εταιρείες** και τις κεφαλαιουχικές εταιρείες, δηλαδή τις **Ανώνυμες Εταιρείες**, **Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης**, **Γεωργικοί**

Συνεταιρισμοί κ.α. Αυτό που κάνει τις προσωπικές εταιρείες να διαφέρει από τις κεφαλαιουχικές εταιρείες είναι ότι στις προσωπικές εταιρείες η επιδίωξη του εταιρικού σκοπού έχει ανατεθεί στους ίδιους τους εταίρους και εργάζονται για την εκπλήρωσή του. Στις Ο.Ε. και Ε.Ε. υπάρχει το δικαίωμα εισόδου και εξόδου ελεύθερα καθώς τα γεγονότα που αναφέρονται στο πρόσωπο του εταίρου δεν λύνουν την εταιρεία εκτός εάν υπάρχει εταιρική σύμβαση εργασίας καθώς επίσης υπάρχει και προσωπική ευθύνη των εταίρων για τα εταιρικά χρέη. Αντίθετα, στις Α.Ε. και τις Ε.Π.Ε. υπάρχουν όργανα διοίκησης και τα μέλη τους δεν έχουν καμία υποχρέωση και δικαίωμα στη διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων και κατά συνέπεια οι εταίροι στις συγκεκριμένες εταιρείες δεν ευθύνονται για τα χρέη της εταιρείας. Πιο αναλυτικά τα χαρακτηριστικά των προσωπικών και κεφαλαιουχικών εταιρειών έχουν ως εξής:

- 1. Ομόρρυθμη Εταιρεία :** Είναι η ένωση δύο ή περισσότερων προσώπων με νομική προσωπικότητα με εμπορικό σκοπό και για τα χρέη της ευθύνονται όλοι οι εταίροι παράλληλα και απεριόριστα. Η ευθύνη των εταίρων για τα εταιρικά χρέη είναι απεριόριστη και ευθύνονται όχι μέχρι των εισφορών τους αλλά και με την ατομική περιουσία τους.
- 2. Ετερόρρυθμη Εταιρεία :** είναι η εμπορική προσωπική εταιρεία με νομική προσωπικότητα και εμπορικό σκοπό και για τα χρέη της ευθύνεται ένας τουλάχιστον από τους εταίρους περιορισμένα, ενώ ένας άλλος ομόρρυθμος εταίρος ευθύνεται απεριόριστα. Τα χαρακτηριστικά της Ε.Ε. είναι ίδια με της Ο.Ε. με τη μόνη διαφορά τους την ύπαρξη εταίρων με ή χωρίς προσωπική ευθύνη και στον περιορισμό της διαχείρισης των ετερόρρυθμων εταίρων.
- 3. Ανώνυμη Εταιρεία :** είναι η εμπορική εταιρεία που διαθέτει νομική υπόσταση και το μετοχικό κεφάλαιό της διαιρείται σε ισάξιες μετοχές. Υποχρέωση σε μια Α.Ε. διαθέτει η ίδια η εταιρεία και όχι οι μέτοχοί της, οι οποίοι είναι ενήλικα φυσικά πρόσωπα και απαιτείται η τήρηση ισολογισμού και λογιστικών βιβλίων.
- 4. Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης :** σε αυτό το είδος εταιρείας συνδυάζονται τα πλεονεκτήματα της Ο.Ε και της Α.Ε. ενώ ταυτόχρονα δεν αντιμετωπίζει τις δυσχέρειες της ίδρυσης ή της διάλυσης, ούτε απαιτούνται μεγάλα κεφάλαια όπως στις Α.Ε.. Κάθε ένα από τα πρόσωπα που αποτελούν την Ε.Π.Ε. ευθύνεται μόνο μέχρι του ποσού της εταιρικής του μερίδας.

Στην εργασία θα ασχοληθούμε με την πρώτη ομάδα νομικών προσώπων, τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, τα νομικά πρόσωπα εμπορικού δικαίου, τις προσωπικές και κεφαλαιουχικές εταιρείες και τι φορολογικό συντελεστή έχουν. Στη νομοθεσία που αφορά τη φορολογία του εισοδήματος υπήρχε ανέκαθεν διαχωρισμός στον τρόπο φορολόγησης των φυσικών και νομικών προσώπων ή νομικών οντοτήτων. Από τη δεκαετία του 1950 μέχρι την έναρξη ισχύος του Ν. 2238/94 η φορολογία διαχωριζόταν σε δύο διαφορετικά νομοθετήματα, τη φορολογία φυσικών προσώπων με το Ν. 3323/55 και τη φορολογία νομικών προσώπων με το Ν. 3843/58. Αργότερα, με το νέο Ν. 2238/94 συμπεριλήφθησαν τόσο οι διατάξεις φορολογίας φυσικών προσώπων όσο και φορολογίας νομικών προσώπων χωρίς να αλλαχτεί τίποτα από αυτά. Ο Ν. 2238/94 ίσχυσε μέχρι και το έτος 2013, ενώ από τη χρήση του 2014 ισχύουν οι διατάξεις του νέου Κ.Φ.Ε., Ν. 4172/2013. Ο νέος Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος, του οποίου οι διατάξεις εφαρμόζονται για τα εισοδήματα που αποκτώνται από την 1^η Ιανουαρίου 2014 και μετά, χρησιμοποιείται ο νεολογικός όρος «φορολογικό έτος», κατά το άρθρο 8, §1 αυτού, ταυτίζεται με το ημερολογιακό έτος. Σύμφωνα με τον Κώδικα

Φορολογίας Εισοδήματος, **φόρος εισοδήματος** νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων είναι ο φόρος που επιβάλλεται ετησίως στα κέρδη που πραγματοποιούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες. Το ποσό που απομένει μετά τις εκπτώσεις που αναφέρονται και τις επιπλέον νόμιμες εκπτώσεις από ακίνητα, τόκους και γεωργικές εκμεταλλεύσεις, αποτελεί το συνολικό καθαρό εισόδημα των νομικών προσώπων. Αντίστοιχα, ακαθάριστο έσοδο για ένα νομικό πρόσωπο νοείται οτιδήποτε αποκομίζεται από μια πώληση, οι αμοιβές από την παροχή υπηρεσιών που έχουν αποκτηθεί και το εισόδημα από ακίνητα, κινητές αξίες, από συμμετοχή σε άλλες εμπορικές και γεωργικές επιχειρήσεις.

ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Σε φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων υπόκεινται:

1. Τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) και τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) που έχουν μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα και συστάθηκαν στην ημεδαπή ή στην αλλοδαπή και περιλαμβάνουν κάθε είδους σωματεία ή ιδρύματα.
2. Οι κεφαλαιουχικές εταιρίες που η σύστασή τους έγινε στην ίδια χώρα ή σε αλλοδαπή χώρα.
3. Οι προσωπικές εταιρίες που και αυτού του είδους η σύστασή τους έγινε στην ίδια χώρα ή σε αλλοδαπή χώρα.
4. Διάφοροι συνεταιρισμοί και ενώσεις.
5. Κερδοσκοπικές και μη κερδοσκοπικές εταιρίες.
6. Κοινοπραξίες, δηλαδή ένωση επιχειρήσεων με κοινή οικονομική δραστηριότητα.
7. Νομικές οντότητες που αναφέρονται στο Άρθρο 2 του Κ.Φ.Ε. και δεν αφορούν τις παραπάνω.¹⁴

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Αντικείμενο του φόρου για τις νομικές οντότητες είναι:

1. Σε ημεδαπές Α.Ε., Ε.Π.Ε. και ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές εταιρίες αφορά το συνολικό καθαρό εισόδημα που εισπράττεται εγχώρια ή από το εξωτερικό.
2. Το συνολικό καθαρό εισόδημα από δημόσιες, δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις.
3. Το καθαρό εισόδημα πριν την αφαίρεση των εκπτώσεων από συνεταιρισμούς ή ενώσεις αυτών με νόμιμη σύσταση.
4. Το καθαρό εισόδημα από αλλοδαπές επιχειρήσεις οποιουδήποτε τύπου εταιρίας, οι οποίες κατέχουν πηγή εισοδήματος στην Ελλάδα.
5. Το καθαρό εισόδημα από την εκμίσθωση ακινήτων ή κινητών αξιών από ημεδαπά νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου.
6. Το καθαρό εισόδημα από κάθε πηγή που προκύπτει στην ημεδαπή από πρόσωπα αλλοδαπά νομικού δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου.

Αξίζει να σημειώσουμε ορισμένες λεπτομέρειες όσον αφορά τα νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες όπως είναι ότι στον τομέα της επιχειρηματικότητας παρουσιάζονται ορισμένα «εμπόδια» τα οποία επιβεβαιώνουν ότι το ύψος των φορολογικών συντελεστών των επιχειρήσεων δεν είναι το κυριότερο πρόβλημα ή εμπόδιο σε μια επιχείρηση. Κατά κύριο λόγο θα πρέπει να βρεθεί η κατάλληλη χρηματοδότηση για να δημιουργηθεί η επιχείρηση,

¹⁴ <http://www.skai.gr/files/1/000000/nsforologiaeisodhmatos.pdf>

πράγμα που ιδιαίτερα στις μέρες μας γίνεται ολοένα και δυσκολότερο. Το πρόβλημα της γραφειοκρατίας είναι παγκόσμιο και σε συγχρονισμό με την αστάθεια της οικονομικής πολιτικής, όπου συνήθως δημιουργούνται μεταρρυθμίσεις, καταλήγει συνήθως σε έναν «ατέρμονα βρόγχο» για τους φορολογούμενους των επιχειρήσεων ενός κράτους. Ως «μόνιμη εγκατάσταση» μιας επιχείρησης εννοείται ο τόπος που καθορίζεται ως επιχειρηματική δραστηριότητα μέσω του οποίου διεξάγονται όλες οι εν λόγω επιχειρηματικές δραστηριότητες. Είναι για παράδειγμα, το υποκατάστημα, το γραφείο μιας υπηρεσίας ή μίας επιχείρησης, ένα εργαστήριο, ένα εργοστάσιο και άλλα. Κέρδος για μια επιχειρηματική δραστηριότητα θεωρείται το σύνολο των εσόδων από τις επιχειρηματικές συναλλαγές μετά την αφαίρεση των επιχειρηματικών δαπανών και των αποσβέσεων αυτής. Στα έσοδα από τις επιχειρηματικές συναλλαγές περιλαμβάνονται και τα έσοδα από την πώληση των στοιχείων του ενεργητικού της επιχείρησης. Κάθε προσαύξηση περιουσίας που προέρχεται από παράνομη ή αδικαιολόγητη ή άγνωστη πηγή ή αιτία θεωρείται κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στον Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας.

ΥΠΟΧΡΕΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Τα νομικά πρόσωπα τα οποία είναι υπόχρεα υποβολής της ετήσιας φορολογικής δήλωσης είναι τα παρακάτω:

- α) Οι ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες.
- β) Οι δημόσιες και δημοτικές επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις κερδοσκοπικού χαρακτήρα.
- γ) Οι συνεταιρισμοί που έχουν συσταθεί νόμιμα και οι ενώσεις τους.
- δ) Οι αλλοδαπές επιχειρήσεις που λειτουργούν με οποιονδήποτε τύπο εταιρίας, καθώς και οι κάθε είδους αλλοδαποί οργανισμοί που αποβλέπουν στην απόκτηση οικονομικών ωφελημάτων.
- ε) Οι ημεδαπές εταιρίες περιορισμένης ευθύνης.
- στ) Οι ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες.

Τα παραπάνω νομικά πρόσωπα έχουν έναν νόμιμο εκπρόσωπο, που υπογράφει τη φορολογική δήλωση που υποβάλλεται από το Δημόσιο και καθορίζεται από το Υπουργείο Οικονομικών ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης, καθώς και τα δικαιολογητικά και άλλα στοιχεία που υποβάλλονται μαζί με αυτή.

ΜΟΡΦΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Ο τρόπος που εφαρμόζει μια επιχείρηση οποιασδήποτε μορφής, είτε προσωπική είτε κεφαλαιουχική, ώστε να προσδιορίζει τις λογιστικές τις υποχρεώσεις διαχωρίζεται σε δύο μορφές συστήματος το *διπλογραφικό λογιστικό σύστημα* και το *απλογραφικό λογιστικό σύστημα*. Εν συντομία, το διπλογραφικό λογιστικό σύστημα αφορά τις νομικές οντότητες που καταρτίζουν ισολογισμό τηρώντας βιβλία (όπως είναι τα Β' Κατηγορίας) αναλύοντας τα έσοδα, τα έξοδα, τα κέρδη και τις ζημιές της επιχείρησης. Αυτό το είδος λογιστικού συστήματος εφαρμόζουν:

1. Οι Α.Ε. , Ε.Π.Ε. και οι Ετερόρρυθμες εταιρίες.
2. Οι Ο.Ε. και οι Ε.Ε. εταιρείες.
3. Οι ατομικές επιχειρήσεις.
4. Τα μη κερδοσκοπικά Ν.Π.Ι.Δ. , εφόσον αποκτούν εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα (άνω των 1.500.000 €).
5. Οι ιδιοκτήτες πρατηρίου υγρών καυσίμων και πετρελαίου θέρμανσης (με κέρδος άνω των 8.000.000 €)

Το απλογραφικό σύστημα από την άλλη πλευρά αναφέρει μόνο την κατάσταση των αποτελεσμάτων, χωρίς τη σύνταξη ισολογισμού. Αυτό το είδος συστήματος το εφαρμόζουν οι Ο.Ε., οι Ετερόρρυθμες, οι Ατομικές επιχειρήσεις και γενικά οποιαδήποτε οντότητα ιδιωτικού τομέα με εισοδήματα από επιχειρηματική δραστηριότητα έως και 1.500.000 €.

4.1.1 ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Το έτος 2014 οι αγροτικές επιχειρήσεις κατοχυρώθηκαν στο νομοσχέδιο για πρώτη φορά στα χρονικά. Εφαρμόστηκε φόρος καθαρού εισοδήματος με συντελεστή 13% για περισσότερους από 600.000 αγρότες στη χώρα μας και αφορολόγητο όριο στα 9.550€ για το εισόδημά τους. Οι αγρότες υποχρεούνται

να προσδιορίζουν το φορολογητέο εισόδημά τους με βάση τη λογιστική μέθοδο, δηλαδή με αφαίρεση των παραγωγικών δαπανών τους από το συνολικό ποσό των ακαθόριστων εσόδων που εισέπραξαν κατά τη διάρκεια του έτους, μέσω των πωλήσεων των προϊόντων τους. Ισχύει δηλαδή για τους αγρότες ο κανόνας «έσοδα μείον έξοδα». Τα έξοδα των αγροτικών επιχειρήσεων που αναγνωρίζει η Εφορία είναι μεταξύ άλλων: το πετρέλαιο για αγροτική χρήση, οι ασφάλειες μηχανημάτων, η δαπάνη ηλεκτρικού ρεύματος για άρδευση, τα ενοίκια χωραφιών και άλλα.. Στην περίπτωση που το καθαρό εισόδημα που θα δηλώσει

ένας αγρότης για ένα φορολογικό έτος είναι μικρότερο από αυτό που θα προκύψει με βάση τα τεκμήρια διαβίωσης και τα τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων, τότε η πρόσθετη διαφορά μεταξύ δηλωθέντος και τεκμαρτού εισοδήματος θεωρείται ως «εισόδημα από γεωργική δραστηριότητα» και φορολογείται με 13%.

4.1.2 ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Τα συνολικά κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν όλα τα νομικά πρόσωπα, μαζί και οι Ανώνυμες Εταιρείες, φορολογούνται με συντελεστή 26% όπως ορίζει η §1 του άρθρου 58 του Ν. 4172/2013. Ο φόρος αυτός αποδίδεται από την εταιρεία στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. με την ετήσια φορολογική δήλωση της Α.Ε., η οποία υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέχρι και την τελευταία ημέρα του έκτου μήνα από το τέλος του φορολογικού έτους (άρθρο 68,§§1,2,Ν.4172/2013) Με βάση αυτήν τη δήλωση που υποβάλλεται από την Α.Ε. βεβαιώνεται ποσό ίσο με το 80% του φόρου που προκύπτει στη δήλωση για το φόρο που αναλογεί στο εισόδημα του διανυόμενου φορολογικού έτους. Ο φόρος της Α.Ε. υπολογίζεται πάνω στα καθαρά κέρδη του Ισολογισμού μετά την αφαίρεση τυχών μερισμάτων ή κερδών από συμμετοχή σε άλλες εταιρείες. Τα κέρδη για μια Α.Ε. διακρίνονται σε μικτά και καθαρά και υφίσταται όταν στο τέλος της εταιρικής χρήσης το ενεργητικό είναι μεγαλύτερο από το παθητικό και το ποσό του κέρδους είναι ίσο με τη διαφορά αυτών.

4.1.3 ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ (Ε.Π.Ε.)

Ο φόρος στις Ε.Π.Ε. υπολογίζεται πάνω στα καθαρά κέρδη του Ισολογισμού μετά την αφαίρεση τυχών μερισμάτων ή κερδών από συμμετοχή σε άλλες εταιρίες και το ύψος του φορολογικού συντελεστή φτάνει στο 29%. Αν στα καθαρά κέρδη του Ισολογισμού συμπεριλαμβάνονται και τα αφορολόγητα ή τα φορολογημένα έσοδα με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης ή έσοδα από μερίσματα και κέρδη από συμμετοχή σε ημεδαπές εταιρίες για τον υπολογισμό του καθαρού κέρδους της επιχείρησης που υπόκειται σε φορολογία, το συνολικό ποσό δαπανών που πρόκειται να εκπέσει είναι α) το ποσό των χρεωστικών τόκων με επιμερισμό των τόκων που φορολογούνται και που δε φορολογούνται, β) ποσοστό 5% των εσόδων που απαλλάσσονται από τη φορολογία.

4.1.4 ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Στις Ετερόρρυθμες Εταιρείες τα κέρδη που αναλογούν στους ομόρρυθμους εταίρους φυσικά πρόσωπα, φορολογούνται στο όνομα της εταιρείας με συντελεστή 20% αφού αφαιρεθεί η επιχειρηματική αμοιβή για τους εταίρους αυτούς. Το τμήμα των κερδών που αναλογεί στα ετερόρρυθμα μέλη φορολογείται με 25%, ενώ το τμήμα των κερδών που αναλογεί στα ομόρρυθμα μέλη φυσικά πρόσωπα φορολογείται στο όνομα του νομικού προσώπου με συντελεστή 20%. Ο κάθε ομόρρυθμος εταίρος ευθύνεται με την προσωπική του περιουσία μέχρι τη μερίδα τους χωρίς να απαιτείται για τη σύσταση της Ετερόρρυθμης Εταιρείας συγκεκριμένη καταβολή εταιρικού κεφαλαίου. Στην περίπτωση όπου στην εταιρεία συμμετέχουν και μέλη –μη φυσικά πρόσωπα τότε το τμήμα των κερδών που τους αναλογεί φορολογείται με 25% φορολογικό συντελεστή.

4.1.5 ΟΜΟΡΡΥΘΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Στις Ομόρρυθμες Εταιρείες τα κέρδη που αναλογούν στους ομόρρυθμους εταίρους φυσικά πρόσωπα, φορολογούνται στο όνομα της εταιρείας με συντελεστή 20% αφού αφαιρεθεί η επιχειρηματική αμοιβή για τους εταίρους αυτούς. Εάν στην Ομόρρυθμη εταιρεία συμμετέχουν και μέλη μη φυσικά πρόσωπα, τότε το τμήμα των κερδών που τους αναλογεί φορολογείται με συντελεστή 25%. Ο νόμος δεν απαιτεί συγκεκριμένο ύψος εταιρικού κεφαλαίου για τη σύσταση μιας Ομόρρυθμης Εταιρείας καθώς δε διαχωρίζεται η περιουσία της από την περιουσία των εταίρων εφόσον οι ίδιοι είναι υπεύθυνοι με την προσωπική τους περιουσία για τις υποχρεώσεις της εταιρείας. Στην περίπτωση λοιπόν των Ομόρρυθμων εταίρων με ίσα ποσά συμμετοχής, οι δικαιούχοι επιχειρηματικής αμοιβής καθορίζονται, κάθε έτος, από την εταιρία ή κοινωνία και δηλώνονται με την οικεία αρχική ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματός της. Με τις προαναφερόμενες προϋποθέσεις ο ομόρρυθμος εταίρος που συμμετέχει σε περισσότερες εταιρίες από μία, φορολογείται για επιχειρηματική αμοιβή από όλες τις εταιρίες στις οποίες συμμετέχει.

4.2 ΕΤΑΙΡΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ ΑΝΑ ΧΩΡΑ

Ανάλογα τη σύσταση των εταιριών και ανάλογα το είδος τους (κεφαλαιουχικές, προσωπικές) αντιμετωπίζουν διαφορές στον τρόπο φορολόγησης από το κράτος και ποιο συγκεκριμένα φορολογούνται με διαφορετικό φορολογικό συντελεστή. Σκοπός της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά τις εταιρίες, είναι να αποτρέψει τον ανταγωνισμό μεταξύ της φορολογίας που εφαρμόζει κάθε χώρα και παράλληλα να επιτρέπει και να υποστηρίξει την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων. Όταν λοιπόν αναφερόμαστε στο φόρο για τα νομικά πρόσωπα, κυρίως αναφερόμαστε στο **φόρο εταιριών** ο οποίος επιβάλλεται στα κέρδη που αποκομίζονται από τις επιχειρήσεις και περιλαμβάνει τα κεφαλαιουχικά κέρδη μιας επιχείρησης.

Παρακάτω θα αναλύσουμε τον εταιρικό φόρο για τις τέσσερις χώρες μας ο οποίος εφαρμόζεται ως εξής:

4.2.1 ΕΛΛΑΔΑ

Οι εταιρίες που η σύστασή τους είναι στην **Ελλάδα** φορολογούνται κατά βάση από το εισόδημα που εισπράττουν από την Ελλάδα αλλά και από τις ίδιες εταιρίες που βρίσκονται στο εξωτερικό. Στην περίπτωση όμως που μια ξένη επιχείρηση βρίσκεται στη χώρα μας φορολογείται μόνο για το εισόδημα που εισπράττεται στην Ελλάδα. Φέτος, εν έτη 2016, ο φορολογικός συντελεστής εισοδήματος νομικών προσώπων έχει ήδη αυξηθεί σε 29% όσον αφορά τις κεφαλαιουχικές εταιρίες (Α.Ε. , Ε.Π.Ε.), ενώ το έτος 2007 η φορολογία των επιχειρήσεων ήταν ίση με το 26% του εισπρακτέου ποσού ανά χρόνο. Το ίδιο ισχύει για τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που συστάθηκαν στη χώρα μας που τηρούν απλογραφικά βιβλία. Επιπλέον, οι προσωπικές εταιρίες (Ο.Ε. , Ε.Ε. , διάφοροι συνεταιρισμοί και άλλα) οι οποίες διαθέτουν διπλογραφικά βιβλία και το φορολογικό εισόδημά τους δεν ξεπερνά τις 50.000€, έχουν φορολογικό συντελεστή 26%, ενώ σε αντίστοιχη περίπτωση που το εισόδημα ξεπερνάει τις 50.000€ ο φορολογικός συντελεστής αλλάζει σε 33% του συνολικού φορολογητέου εισοδήματος. Τέλος, τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν οι αγροτικοί συνεταιρισμοί και οι ομάδες παραγωγών φορολογούνται με συντελεστή 13% επί του ετήσιου εισοδήματός τους από το οικονομικό έτος 2014.

ΕΙΔΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ	ΕΤΑΙΡΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ
Κεφαλαιουχικές Εταιρίες(Α.Ε. / Ε.Π.Ε.)	29%
Προσωπικές Εταιρίες (Ο.Ε. / Ε.Ε.)	26% - 33%
Αγροτικοί Συνεταιρισμοί	13%

Όπως έχουμε προαναφέρει στο 4.1, ανάλογα το είδος της επιχείρησης (κεφαλαιουχική, προσωπική), εάν είναι μεγάλη ή μικρή επιχείρηση και ανάλογα το εισόδημα της τηρούν τα εκάστοτε λογιστικά συστήματα είτε διπλογραφικά είτε απλογραφικά. Με αυτόν τον τρόπο ο φόρος εταιριών γίνεται λίγο ποιο αναλυτικός όπως θα δούμε περιεκτικά στον επόμενο πίνακα που εφαρμόστηκαν κατά την 1.1.2015.

ΕΙΔΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	ΤΗΡΗΣΗ ΑΠΛΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	ΤΗΡΗΣΗ ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
Α.Ε. / Ε.Π.Ε.	-	29%
Ο.Ε. / Ε.Ε.	26%-33%	29%
ΣΩΜΑΤΕΙΑ /ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	29%	29%
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ & ΕΝΩΣΕΙΣ ΑΥΤΩΝ	26%33%	29%
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	-	29%
ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ	26%-33%	29%
ΛΟΙΠΕΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ	26%-33%	29%

Όπως βλέπουμε αναλυτικά στον άνωθεν πίνακα, με την τήρηση του απλογραφικού λογιστικού συστήματος στις κεφαλαιουχικές εταιρείες Α.Ε. και Ε.Π.Ε. εφαρμόζεται το

αφορολόγητο όριο ενώ με την εφαρμογή διπλογραφικού συστήματος ο φόρος είναι το 29% των εσόδων τους. Στην περίπτωση των διαφόρων σωματείων και ιδρυμάτων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ο εταιρικός φόρος είναι σταθερά στο 29% είτε με την τήρηση απλογραφικού λογιστικού συστήματος είτε διπλογραφικού. Τέλος, στην περίπτωση όλων των υπόλοιπων ειδών νομικού προσώπου ο εταιρικός φόρος είναι στο ύψος του 26%-33% με την τήρηση απλογραφικού συστήματος και αντίστοιχα 29% με το διπλογραφικό λογιστικό σύστημα.

4.2.2 ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Οι εταιρίες που έχουν δημιουργηθεί και διαχειρίζονται στη **Γερμανία** έχουν πλήρη φόρο εταιριών ύψους 15% του συνολικού εισοδήματος της εταιρίας τα οποία εισπράττονται από την τοπική αυτοδιοίκηση. Στο φόρο αυτόν, εξαιρούνται διάφορες επιχειρήσεις όπως είναι τα διάφορα φιλανθρωπικά ιδρύματα που δημιουργούνται, τα ιδρύματα της Εκκλησίας καθώς και διάφορες αθλητικές λέσχες. Η φορολογία των επιχειρήσεων διαμορφώνεται ανάλογα με τη νομική μορφή και την έδρα λειτουργίας της εταιρείας. Σύμφωνα με το γερμανικό δίκαιο, υφίστανται τρεις κύριες νομικές μορφές επιχειρήσεων: 1) Ανώνυμες Εταιρείες ΑΕ, στις οποίες υπάγονται οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης GmbH οι οποίες αποτελούν την πλειοψηφία στη χώρα αυτήν και οι Ανώνυμες Μετοχικές Εταιρείες AG, 2) Προσωπικές Εταιρείες και 3) Υποκαταστήματα Ξένων Εταιρειών. Για την ίδρυση εταιρείας mini GmbH ουσιαστικά δεν απαιτείται ελάχιστο κεφάλαιο, ενώ αντίστοιχα για προσωπικές επιχειρήσεις και για υποκαταστήματα το ελάχιστο κεφάλαιο δύναται να είναι μηδενικό. Στις προσωπικές εταιρίες (Ο.Ε., Ε.Ε.) δεν επιβάλλεται φόρος στο εισόδημα του νομικού προσώπου, αλλά στους ιδιοκτήτες αυτής με βάση τη φορολογική τους δήλωση. Οι μικρές επιχειρήσεις που τα έσοδά τους δεν ξεπερνάνε τα 17.000 € για το προηγούμενο οικονομικό έτος δεν πληρώνει φόρο, ενώ στις μεγαλύτερες επιχειρήσεις υπάρχει αφορολόγητο ακαθάριστων κερδών στις 24.500 €. Τέλος, όταν μια επιχείρηση αναπτύσσει δραστηριότητες σε διάφορες πόλεις εγχώρια, πληρώνει τον επιχειρηματικό φόρο σύμφωνα με τη θέση των υπαλλήλων της εκάστοτε επιχείρησης στις διάφορες αυτές πόλεις.

ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΕΤΑΙΡΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ
ΓΕΝΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ	15%
ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ ΜΕ ΕΣΟΔΑ ΕΩΣ 17,000 €	0%
ΜΕΓΑΛΕΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ ΜΕ ΕΣΟΔΑ ΕΩΣ 24,000 €	0%

4.2.3 ΣΟΥΗΔΙΑ

Οι επιχειρήσεις στη **Σουηδία** πληρώνουν εθνικό φόρο στο κράτος με βάση το παγκόσμιο εισόδημα που βγάζουν στις επιχειρήσεις τους με την προϋπόθεση να είναι εγγεγραμμένες στα μητρώα της Σουηδίας και να έχουν τη διοίκησή τους εντός της χώρας. Οι υπόλοιπες επιχειρήσεις στο εξωτερικό υποχρεούνται να πληρώσουν φόρο κεφαλαίου, όπως είναι οι τόκοι και φόρους για το ακίνητο που στεγάζεται η επιχείρηση. Δαπάνες που πραγματοποιεί η επιχείρηση για τη λειτουργία της αφαιρούνται στο τέλος για να καθοριστεί το φορολογητέο. Για τις μικρές επιχειρήσεις έως 16.000 SEK ισχύει το αφορολόγητο ως προς αυτό το εισόδημα. Ο εταιρικός φόρος για τις σουηδικές επιχειρήσεις είναι 26,3 % του καθαρού φόρου αυτής και η φορολογική δήλωση υποβάλλεται από 31 Δεκεμβρίου έως της 2 Μαΐου του επόμενου έτους.

ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΕΤΑΙΡΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ
ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΤΑΙΡΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ	26,3
ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΕΩΣ 16,000 SEK	0%

4.2.4 ΑΓΓΛΙΑ

Η **Αγγλία** αποτελείται από τους πιο δημοφιλείς επιχειρηματικούς και επενδυτικούς προορισμούς σε ολόκληρο τον κόσμο με το Λονδίνο να είναι το καταλληλότερο μέρος στην Ευρώπη για την ίδρυση και την ανάπτυξη μιας εμπορικής επιχείρησης. Η φορολογία της χώρας αποτελεί σημαντικό κίνητρο για επενδύσεις, αφού ευνοεί τις παγκόσμιες εμπορικές συναλλαγές εντός και εκτός της χώρας χωρίς φορολογικά κίνητρα για τους ξένους επενδυτές. Η μόνιμη εγκατάσταση μιας μη-βρετανικής εταιρείας στην Αγγλία δεν δικαιούται του «εταιρικού φορολογικού συντελεστή μικρών επιχειρήσεων» και τα κέρδη της από πηγή της Αγγλίας φορολογούνται με 21%. Ο εταιρικός φόρος των επιχειρήσεων που έχουν ιδρυθεί στην Αγγλία και είναι φορολογικός κάτοικος στη χώρα αυτή, είναι στο ύψος του 20%. Από το 2016 ισχύει ένας νέος φόρος εκτροπής των κερδών για τις πολυεθνικές εταιρείες με ετήσια έσοδα 250 εκατομμύρια λίρες ή περισσότερα με συντελεστή 25%. Για τη χώρα μας οι αγγλικές εταιρείες αντιμετωπίζονται φιλικά, αφού θεωρείται «Συνεργάσιμο Κράτος» χωρίς «προνομιακό καθεστώς» όπως ορίζει ο Ν.4172/2013, άρθρο 65.

ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΕΤΑΙΡΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ
ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΤΑΙΡΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ	20%
ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΕΣ (<=250,000,000 €)	25%

4.2.5 ΙΣΠΑΝΙΑ

Στην **Ισπανία** ο εταιρικός φόρος από την 1^η Ιανουαρίου 2015 μειώθηκε από 30% σε 28% και αμέσως το έτος 2016 μειώθηκε σε 25%. Το φορολογητέο ποσοστό για τις επιχειρήσεις στην Ισπανία καταλαμβάνει πλέον το 25% του καθαρού εισοδήματος των εταιρειών στη χώρα αυτήν, ενώ μερικοί τύποι εταιρειών ιδιαίτερα στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις όπως είναι τα

ιδρύματα, οι συνεταιρισμοί, οι ενώσεις και τα επενδυτικά κεφάλαια υπόκεινται σε φορολογικό συντελεστή 28%. Οι επιχειρήσεις που δεν εδρεύουν στην Ισπανία υπόκεινται αυτόματα σε φόρο 25%. Η φορολογική δήλωση μιας εταιρείας πρέπει να κατατεθεί σε έξι μήνες και εικοσιπέντε ημέρες μετά το τέλος της λογιστικής περιόδου.

ΕΙΔΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΕΤΑΙΡΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ
ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΤΑΙΡΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ	25%
ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	25%
ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧ/ΣΕΙΣ	28%

Οι παραπάνω λεπτομέρειες για τον εταιρικό φόρο όσον αφορά τα νομικά πρόσωπα, γίνονται αναφορές στις επιχειρήσεις της Γερμανίας, της Σουηδίας, της Αγγλίας και της Ισπανίας με βάση το μέγεθος της επιχείρησης και τα έσοδά της, σε αντίθεση με την Ελλάδα που γίνεται πιο αναλυτική η έρευνα και αναφέρουμε το είδος της εταιρίας και με τι συντελεστή φορολογείται.

4.3 ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΑΠΟ ΦΟΡΟ ΣΤΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Οι επιχειρήσεις σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης οφείλουν να προσθέσουν το εκάστοτε Φ.Π.Α. που εφαρμόζεται στη χώρα τους, όταν πρόκειται να κάνουν μια πώληση αγαθών ή υπηρεσιών και θα πρέπει να εμφανίζεται και στο τιμολόγιο η τιμή μαζί με το Φ.Π.Α. .

Εκτός από τη φοροαπαλλαγή των φυσικών προσώπων σύμφωνα με τον Κ.Φ.Ε. με το Ν.4172/2013 ισχύει αντίστοιχα η φοροαπαλλαγή και στα νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες. Ποιο συγκεκριμένα, εξαιρούνται από το φόρο :

1. Το Ελληνικό Δημόσιο, δηλαδή οι δήμοι και οι κοινότητες αλλά και τις αποκεντρωμένες δημόσιες υπηρεσίες που λειτουργούν ως ταμεία για την εξυπηρέτηση πολιτών και στα τεκμαρτά εισοδήματα των οικοδομών αυτού.
2. Τα εισοδήματα από οικόπεδα ή οικοδομές που ανήκουν στην Εκκλησία, στους Ιερούς Ναούς, στην Μητρόπολη κ.α.
3. Τα εισοδήματα που εισπράττονται από την εκμίσθωση οικοπέδων που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για κοινωνικούς σκοπούς και ανήκουν σε νομικά πρόσωπα της χώρας μας αλλά κ τα εισοδήματα ακινήτων που ανήκουν σε άλλα κράτη ή σε αναγνωρισμένα ξένα δόγματα.
4. Τα εισοδήματα που αποκτώνται από εγχώριες Α.Ε. ή συνεταιρισμούς από την εκμετάλλευση πλοίων με ελληνική σημαία.
5. Η Τράπεζα της Ελλάδος.
6. Οι Διεθνείς Οργανισμοί, με τον όρο ότι η απαλλαγή από το φόρο προβλέπεται με βάση διεθνούς σύμβασης στην ημεδαπή.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ- ΣΥΓΚΡΙΣΗ

Μετά το έτος 2008 πολλές ευρωπαϊκές χώρες έπεσαν στο κλοιό της ευρωπαϊκής κρίσης κατά την οποία με την πάροδο των χρόνων έχουν εφαρμοστεί διάφορα μέτρα μέσω νόμων και μεταρρυθμίσεων. Η φορολογία είτε φυσικών είτε νομικών προσώπων αποτελεί κομμάτι στην κοινωνία και της ζωής ενός ενήλικου εργαζόμενου ανθρώπου. Αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την διευκόλυνση αλλά και την καλύτερευση της κοινωνίας και των ανθρώπων που την απαρτίζουν. Εφαρμόζεται ετησίως μέσω των φόρων στις φορολογικές δηλώσεις των φυσικών και νομικών προσώπων και οντοτήτων με βάση το εισόδημά τους και τις εκπτώσεις που απολαβαίνουν στις περιπτώσεις των εξαρτώμενων μελών τους. Οι χώρες που επιλέξαμε για την πτυχιακή μας έχουν ορισμένες ομοιότητες και διαφορές με τη χώρα μας όσον αφορά τις πηγές εισοδήματος και τη φορολογία φυσικών και νομικών προσώπων. Κοινή πηγή εισοδήματος και για τις πέντε χώρες αποτελούν οι μισθοί, οι συντάξεις και η εκμίσθωση κατοικιών και οικοπέδων. Η χώρα μας και η Ισπανία αποτελούν δύο από τις ενεργά χώρες στον τουρισμό, την αλιεία και τη γεωργία σε αντίθεση με τις πιο βόρειες χώρες στο χάρτη την Αγγλία και τη Σουηδία εκτός της Γερμανία η οποία κατέχει μια υψηλή θέση σε αυτούς του τομείς. Ισχυρή πηγή εισοδήματος, κυρίως για τις πιο βόρειες και ισχυρές χώρες αποτελεί η βιομηχανία και ειδικά η αυτοκινητοβιομηχανία, η ξυλεία και η φαρμακοβιομηχανία ιδιαίτερα στην Αγγλία. Βασική πηγή εισοδήματος των κρατών αυτών βέβαια αποτελεί ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας με υψηλότερο αυτόν της Σουηδίας (25%), ακολουθεί η Ελλάδα (24% από 01/06/2016 και πριν από αυτό 23%), η Γερμανία (19%), η Ισπανία (18%) και τέλος με μικρή διαφορά από την Ισπανία είναι η Αγγλία (17.5%). Το φορολογητέο εισόδημα για ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο αποτελείται από το ακαθόριστο εισόδημα αφαιρώντας τις δαπάνες, όπως είναι για παράδειγμα η ιατρική περίθαλψη, διατροφή, ενοίκιο κατοικία κ.α.. Για την ομαλή διοίκηση του κράτους και την ισότητα ως προς του πολίτες όσον αφορά τους φόρους που εφαρμόζονται και την εκάστοτε ρύθμιση ή μεταρρύθμιση αυτών υπάρχει σε κάθε χώρα ένα σύστημα της φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων όπως είναι ο Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος. Αυτός ο κώδικας καθορίζει το φορολογικό συντελεστή των φυσικών προσώπων και για τις προς σύγκριση σε εμάς ευρωπαϊκές χώρες ο συντελεστής διαφέρει έχοντας μαζί τα εξής στοιχεία:

ΕΛΛΑΔΑ	Φ.Σ.	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	Φ.Σ.	ΣΟΥΗΔΙΑ(SEK)	Φ.Σ.	ΑΓΓΛΙΑ(£)	Φ.Σ.	ΙΣΠΑΝΙΑ	Φ.Σ.
<12.000	0%	<8.472	14%	<430.200	0%	<11.000	0%	<17.707	24.75%
<25.000	22%	<53.605	34%	<616.000	20%	<43.000	20%	<33.007	30%
<17.000	32%	>254.446	45%	>616.000	25%	<150.000	40%	<53.407	40%
>42.000	42%					>150.000	45%	<120.000	47%
								<175.000	49%
								<300.000	51%
								>300.001	52%

Πίνακας 7-Συγκεντρωτικός Πίνακας Φορολογικού Συντελεστή ανά χώρα.

Από τη μεριά των νομικών προσώπων, οντοτήτων έχουμε αρχικά πολλές κατηγορίες αυτών μαζί με υποκατηγορίες. Χωρίζονται σε Ν.Π.Δ.Δ. τα οποία διακρίνονται σε Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε. και Α.Ε., ενώ η δεύτερη κατηγορία είναι η Ν.Π.Δ.Ι. όπως το Κράτος και τα Όργανα Τοπικής Αυτοδιοίκησης και η Τρίτη κατηγορία είναι Μικτής Φύσεως. Οι κατηγορίες αυτές των νομικών προσώπων χρησιμοποιούν ιδιαίτερες μορφές λογιστικών συστημάτων, με βάση τον τρόπο καταγραφής των εσόδων και εξόδων τους, χωρίζοντας τα σε απλογραφικό λογιστικό σύστημα και διπλογραφικό λογιστικό σύστημα. Για τη φορολογία των νομικών προσώπων αναλύουμε αρχικά τη φορολογία των αγροτικών επιχειρήσεων ως τον πιο πρόσφατο στη φορολογία εισοδήματος κλάδο από το 2014 με συντελεστή 13%. Στην περίπτωση της Ανώνυμης Εταιρείας ο φορολογικός συντελεστής είναι στα 26% των καθαρών κερδών της επιχείρησης. Αντίστοιχα, στην Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης ο φορολογικός συντελεστής φτάνει στο 29% μετά την αφαίρεση των δαπανών από τα καθαρά κέρδη του Ισολογισμού. Τέλος, στις Ομόρρυθμες και Ετερόρρυθμες εταιρείες ο φορολογικός συντελεστής κυμαίνεται στο 25% κατά κύρια βάση, ανάλογα τις περιπτώσεις τις εταιρείας. Τέλος, εξίσου και τα δύο πρόσωπα δικαίου και τα φυσικά και τα νομικά πρόσωπα απαλλάσσονται από την καταβολή φόρου με νόμιμη ενέργεια μέσω της φοροαπαλλαγής. Για να απαλλαχτεί από την ετήσια καταβολή φόρου ένα φυσικό πρόσωπο πρέπει να εργάζεται στην πρεσβεία, να παίρνει σύνταξη αναπηρίας ή επιδόματα ανεργίας και άλλες παρόμοιες κατηγορίες. Αντίστοιχα, στα νομικά πρόσωπα απαλλάσσονται οι Δήμοι και οι Κοινότητες, όποια εισοδήματα ανήκουν στην Εκκλησία, η Τράπεζα της Ελλάδος, εισοδήματα από εγχώριες Ανώνυμες Εταιρείες και άλλα.

Συμπερασματικά, η φορολογία από μεριά του κράτους προς τους πολίτες σίγουρα αποτελεί κατασταλακτικό παράγοντα στην οικονομία μιας χώρας καθώς εισέρχεται στα ετήσια έσοδα και έξοδα των φυσικών και των νομικών προσώπων. Με τη σωστή και δίκαιη φορολογία το κράτος μπορεί να αποκομίσει τα απαραίτητα έσοδα για την κάλυψη των αναγκών της χώρας έτσι ώστε να υπάρχει σωστή διαχείριση. Το κράτος οφείλει από τη μεριά του να φορολογήσει τους πολίτες οι οποίοι εργάζονται, με την προϋπόθεση πως οι μισθοί και οι συντάξεις τους θα επαρκούν για τα είδη πρώτης ανάγκης όπως είναι η διατροφή, η παιδεία, η νοσοκομειακή περίθαλψη, τα φάρμακα κ.α. χωρίς να υπάρχουν προβλήματα στην φορολόγηση αυτών. Για τις εταιρείες θα πρέπει να έσοδα των επιχειρήσεων να επαρκούν έτσι ώστε να καλύψουν αρχικά τα έξοδα της ίδιας της επιχείρησης και έπειτα την εξασφάλιση οικονομικά των μελών που την αποτελούν έτσι ώστε να δημιουργείται ένας «κύκλος» και να καλύπτουν τα έσοδα όλες των αναγκών.

Βιβλιογραφία

(n.d.). Ανάκτηση από <http://ti-einai.gr/forologikos-sintelestis/>.

(n.d.). Ανάκτηση από : http://europa.eu/youreurope/citizens/work/taxes/double-taxation/index_el.htm .

epixeirisi.gr-Ο ορισμός του καθαρού εισοδήματος . (2011). Ανάκτηση από epixeirisi.gr: <http://epixeirisi.gr/> ΣΗΜΕΙΩΜΑ-ΤΗΣ-ΣΥΝΤΑΞΗΣ/8321/Ο-ορισμός-του-καθαρού-

Η εγκύκλιος για την αύξηση του ΦΠΑ στο 24%. (25/5/2016). Ανάκτηση από Η εγκύκλιος για την αύξηση του ΦΠΑ στο 24%: <http://www.euro2day.gr/>

Income Tax Rates. (2016). Ανάκτηση από <https://www.gov.uk/income-tax-rates/current-rates-and-allowances>

KPAG-Εταιρικό δίκαιο και ίδρυση επιχειρήσεων στην Γερμανία. (n.d.). Ανάκτηση από KPAG-Εταιρικό δίκαιο και ίδρυση επιχειρήσεων στην Γερμανία: <http://www.dikigoros.com.gr/investments-in-germany/investments-in-germany-epe.html>

Mishkin, F. S. (1991). *Anatomy of a Financial Crisis*. Cambridge.

Newmoney. (n.d.). Ανάκτηση από Σουηδία: Τέλος στο 8ωρο! - Έξι ώρες εργασίας για μεγαλύτερη παραγωγικότητα: <http://www.newmoney.gr>

Spain Accountants. (n.d.). Ανάκτηση από Company Tax: <http://www.spainaccountants.com/>

taxexperts. (n.d.). Ανάκτηση από taxexperts.gr: <https://www.taxexperts.gr/διεθνής-φορολογικός-οδηγός/ευρώπη/ηνωμένο-βασίλειο>

ti-einai. (n.d.). Ανάκτηση από Τι είναι η φορολογική δήλωση;: <http://ti-einai.gr/forologiki-dilosil/>

ti-einai.gr. (n.d.). Ανάκτηση από <http://ti-einai.gr/tekmirio/>

Ανώνυμες Εταιρίες . (n.d.). Ανάκτηση από <http://www.capitalinvest.gr>

Βασικές αρχές εργατικού δικαίου. (n.d.). Ανάκτηση από Βασικές αρχές εργατικού δικαίου: <http://skydras-gaia.gr>

ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ - Φορολογία. (29 Ιουλίου 2015). Ανάκτηση από <https://el.wikipedia.org/wiki/Φορολογία>

Γιάνης Βαρουφάκης, Τ. Π. (2011). *Η Οικονομική Κρίση στην Ελλάδα και την Ευρώπη το 2011*.

Δημήτριος, Γ. *Εφαρμογές Φορολογικής Λογιστικής*.

Ε.Π.Ε. (n.d.). Ανάκτηση από Ε.Π.Ε.: <https://el.wikipedia.org/wiki/>

Εμπορικό Δίκαιο . (n.d.). Ανάκτηση από <http://users.uoa.gr>

Η αύξηση του Φ.Π.Α. στην Ελλάδα και το χάσμα στην είσπραξή του - Τι ισχύει στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες. (2016, 04 14). Ανάκτηση από <http://www.taxheaven.gr>

Ηνωμένο Βασίλειο. (n.d.). Ανάκτηση από Ηνωμένο Βασίλειο: <https://www.taxexperts.gr/>

Ηνωμένο Βασίλειο. (n.d.). Ανάκτηση από Ηνωμένο Βασίλειο: <https://www.taxexperts.gr/>

Κ.Φ.Ε. , ΑΡΘΡΟ 5. (n.d.).

ΚΟΡΟΜΗΛΑΣ, Γ. Α. (18.07.2015). Τι αλλάζει στη φορολογία των επιχειρήσεων. *ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ* , 1.

ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ. (n.d.). Ανάκτηση από Άρθρο 42: <http://www.publicrevenue.gr>

Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος. (n.d.). Ανάκτηση από Κ.Φ.Ε.- Άρθρο 44: <http://www.skai.gr>

Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος-Άρθρο 12. (n.d.). Ανάκτηση από <http://www.skai.gr/files/1/000000/nsforologiaeisodhmatos.pdf>

Νεος Κωδικας Φορολογιας Εισοδηματος. (n.d.). Ανάκτηση από Νεος Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος: http://www.pkf.gr/images/user/intranet/neos_kod_for_eis.pdf

Νομικά Πρόσωπα. (n.d.). Ανάκτηση από Νομικά Πρόσωπα: <http://www.kollintzas.gr/>

Νόμος 2238/1994 - Άρθρο 101. (n.d.). Ανάκτηση από Άρθρο 101 Υποκείμενο του φόρου: <https://www.e-forologia.gr>

Πως διαμορφώνεται η φορολογία των επιχειρήσεων στη Γερμανία . (3/6/2016). Ανάκτηση από Πως διαμορφώνεται η φορολογία των επιχειρήσεων στη Γερμανία : <http://www.epixeiro.gr/>

τι φπα πληρωνουν οι ευρωπαιοι. (n.d.). Ανάκτηση από <http://www.newsit.gr/oikonomia/Ti-FPA-plironoun-oi-Eyropaioi-/10442>

Το διπλογραφικό και το απλογραφικό λογιστικό σύστημα. (n.d.). Ανάκτηση από Το διπλογραφικό και το απλογραφικό λογιστικό σύστημα: <http://epixeirisi.gr>

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ. (2013, Ιουλίου 3). Ανάκτηση από ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ, Άρθρο 11 Εξαρτώμενα Μέλη: <http://www.opengov.gr/minfin/?p=3579>

Υπόχρεοι φορολογικής δήλωσης. (n.d.). Ανάκτηση από <https://curia.gr/roioi-exoun-iproxeosi-na-ironalloun-forologiki-dilosi/>

Φορολογία αγροτικών επιχειρήσεων. (23/1/2015). Ανάκτηση από ΕΘΝΟΣ: <http://www.ethnos.gr>

Φυσικό & Νομικό πρόσωπο. (n.d.). Ανάκτηση από Φυσικό & Νομικό πρόσωπο: <https://www.lawspot.gr>

Ωράρια Εργασίας στην Ευρώπη. (n.d.). Ανάκτηση από Ωράρια Εργασίας: <http://www.reporter.gr>